

0, 120, 140,
grammonként
ER
dinand No 8.

ÁZ

asovban pénteken
ó műsorral:
órákor: Megnyitó
mer, az nyer.
En és a kisbősem,
nyer.
Sárga lilium, —
ta. — Este 9 óra.

ki mer, az nyer.
ányalom. — Este

iki. — Este fél 9
élete és halála.

En és a kisbősem
— Este 9 órákor:

Pontos
s ékszer javítások
0-80-100 lei, jót.
l, arany karika,
k 5-600 lei párja,
karórák 700-800-
et, nikkal zseb- és
tőőrák 120-150-200
illians gyűrűk és
alók 500-1000-3-4-
lei. Valódi ezüst
grammjá 3-4-5-6
ERBST óra- és
áruház, Regela
land No. 3.

Eladó
sasos ház, kitűnő
n. nagy telekkel,
zama 32.000 lei,
leiert és mas ki-
ingatlan. Jurics-
Str. Aurel Lazar
ajtó 5.

ker Margitnál
b szabásati és
tanfolyam kez-
Regele Fördi-
No. 44

Kifutó lányt
Czira virágüzlet
, P. Regina Ma-
2.

Ügyes,
ható inkaeszos,
y kaució e.
ivették. Oral
ogainceani 4.

Szerény
magános nő,
román nyelvtu-
keres alkalm-
mint nevelő,
etető, interna-
gy penzió veze-
lmet a kiadoba
Munkaszerező
2.

IL No. 5

266 268-272 274-279

3 Lei

Taxa postală plătită
aprobărit Dir. Ge

ERDÉLYI LAP

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 248 (1116) sz. * Péntek, 1935 november 22

Főmunkatárs:
dr Gyárlás Elemér

A pénzügyminiszter megcáfolja az adóemelésről szóló híreket

A tisztviselői fizetéseket se fogják csökkenteni

Bucuresti. Saját tud. Victor Antonescu pénzügyminiszter nyilatkozott a sajtónak. Kijelentette, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint az adókat, különösen a jövedelmi adókat emelni szándékozik. Minden alapot nélkülöznek azok az állítások is, mintha a tisztviselői fizetéseket csökkenteni akarná.

A lapok hozzáfűzik Antonescu nyilatkozatához, hogy az némi magyarázatra szorul.

Ugyanis a miniszterelnök a hadfelszerelés szükségleteivel kapcsolatban többször nyilatkozott egész határozottan olyan formában, hogy új adónemeket fognak behozni, illetve a lakosság áldozatkészségét és adóképeségét új megterhelés alá kell venni. Hogy most a pénzügyminiszter egészen ellenkezően nyilatkozik, abból arra következtetnek, hogy a kormány egyéb módon kapott a jövedelemszaporításra kedvező megoldást.

Eltiltják a tengeri kivitelét Magyarországra

Bucuresti. Saját tud. A Tempo szerint Costinescu értesítette a kormányt, hogy Magyarország rendkívül nagymennyiségű tengerit vásárol Romániában. Az ország csaknem egész tengerikészlete már uszályokra van rakva, ultra készen Magyarország felé. A miniszter szerint erre nincs szükség, mert egyrészt felesleges pengőmennyiség halmozódik fel Magyarországon Románia számára, másrészt pedig az a gyanu merült fel, hogy Magyarország Olaszország számára vásárolja a tengerit.

A Tempo szerint állítólag el fogják tiltani a szállítást.

Mihalache és Maniu között ismét elromlott a barátság.

Bucuresti. Saját tud. Mihalache értesítette a sajtót, hogy a párt bucuresti tagozatának vezetését Lupunak adta át. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy Mihalache és Maniu között ismét nézeteltérések merültek fel.

Laval miniszterelnök újabb angol-francia kezdeményezést akar a nemzetközi viszályok kibékítésére

Abesszinia a Népszövetséghez intézett jegyzékben cáfolja a behódolásokat

Párizsból jelentik: Laval francia miniszterelnök szerdán fogadta Clark párizsi angol nagykövetet, aki bemutatta az Olaszországnak adandó angol válaszigyzéket. A jegyzék tartalmát — mint már jelentettük — pénteken hozzák nyilvánosságra.

Beavatottak szerint Laval és Clark megbeszélései során szó esett egy olyan tervre vonatkozó angol-francia kezdeményezésről, mely a viszály békés elsimítására lehetőséget nyújtana.

A francia gazdasági érdekek veszélybe jutottak a keletafrikai partokon.

Dzsibutiból jelentik: Az itteni kereskedelmi kamara táviratot intézett a francia garmatügyi miniszterhez, ismertetve az olasz-abesszin viszálynak a kereskedelemre való kihatásait. Felhívja a kamara a miniszter figyelmét arra, hogy az angolok Zeila vagy Assab kikötőjét ajánlják Abesszinia tengeri kijáratul. Megállapítja a kamara, hogy Dzsibuti nem élhet meg a mögöttes országrészek, s az

etiópokkal való összeköttetés nélkül. Eppen azért kéri, hogy szabad kikötőnek nyilvánítsák Dzsibutit és biztosítsák a francia érdekeket Abessziniában.

Az abesszin kormány tiltakozik az ellen, hogy a viszályt haditérképek alapján rendezzék.

Genéből jelentik: Az abesszin kormánytól hosszú jegyzék érkezett a Népszövetség főtákkarságára. A jegyzék kétségbevonja az olaszok legutóbbi, a szankciók ellen tiltakozó jegyzékének állításait, melyek szerint az abesszin lakosság egyrésze már behódolt volna. Csak Guksza herceg hódolt be, s többen azért csatlakoztak hozzá, hogy az olasz haderők ne gázolják őket.

A jegyzékben az abesszin kormány tiltakozik az ellen, hogy a viszályt haditérképek alapján rendezzék. Tiltakozik továbbá az idegen uralom ellen és kifejezi bizalmát a Népszövetség iránt.

A középső réteg

(S. I.) A híres francia történetíró és publicistát, Jaques Bainville-t Poincaré helyére beválasztották a negyven halhatatlan közé. A hagyományok szerint tehát székfoglaló beszédét a nagy francia államférfiu emlékének kellett szentelnie.

Beszédében nem elégedett meg Bainville azzal, hogy híres elődjének történelmi érdemeit és személyi kiválóságait méltassa. Ma minden közíró kissé sociologus is. A nagy átalakulás, melyben élünk hozza ezt, úgy látszik magával. Nyilván ez magyarázza, hogy Bainville szinte többet beszélt arról a társadalmi folyamatról, mely a Poincaré-féle hatalmas egyéniségekben éri el csúcát, mint az ünnepelt személyiségnek politikai szerepéről.

Raymond Poincaré a francia kispolgári rétegből emelkedett a magasba. „Abból a rétegből, mondja Bainville, mely szívós munkával és takarékosággal alapozza meg társadalmi létét. Ez a lét pedig sok ezer francia család életének története. Ezek a családok nevelik Franciaországnak irányzó személyzetét s azt a társadalmi elitet, melyet egyetlen nemzeti társadalom, „egyetlen civilizáció sem nélkülözhet annak a veszedelme nélkül, hogy elpusztul.”

A társadalmak fejlődésének mindenütt ugyanaz a törvénye. Ne lepjen meg tehát senkit, ha a legfrissebb francia akadémikusnak dícsimnusza, melyet a francia polgári közeposztályról zengett, bennünk az erdélyi magyar polgári középosztályra emlékeztetett, melynek tulajdonképpen csak ezután kell megszületnie, hogy történelmi szerepét átvehesse.

Vannak néha a történelemnek ilyen tréfái. Nemrégiben érdekes megállapítást olvastunk az orosz bolsevista uralomról. Eszerint a szovjetek egyetlen maradandó műve az lesz, hogy megteremtik, ami a régi orosz társadalomból szinte tökéletesen hiányzott: a polgári közeposztályt, mely nem állami hivatalnok, vagy egyéb lateiner, hanem az ország gazdasági gépezetének irányítója s anyagi javainak sáfárja.

Az első pillanatban ez az állítás szavakkal üzött badar játéknak tetszik. Hiszen a szovjetek éppen a polgári világnak, a burzsujnak üzentek hadat és az orosz polgárságot irtották ki, ahogyan másutt csak veszett ebeket irtottak ki addig! Ha azonban elfelejtjük azokat a meghatározásokat, melyek különböző elméletekből ragadnak meg emlékezetünkben és csak a szerepkört nézzük, melyet Oroszországban a kommunista pártba összeválogatott vezető réteg a gyárak, a kereskedelmi trösztök, a mezőgazdasági nagyüzemek körül betölt, be kell látnunk, hogy az tökéletesen egybeesik a nyugati társadalmak polgári rendjének munkásságával. Akárhogyan csürjék-csavarják is a valóságot: Oroszországban a szovjetek uralma alatt az osztálymentes társadalom helyett megszületett — az orosz polgári rend, a burzsoázia.

A gazdasági élet gépészeinek és mérnökeinek rétege a magyar társadalomban is meglehetősen hiányzik. E hiánynak meg van a történelmi magyarázata s nincs magyar történetíró, vagy társadalomtudós, kinek eltérne e tekintetben a véleménye. Erre a kérdésre kár tehát a szót vesztegetni. Annál nagyobb érdeklődéssel kell azonban minden orvoság fele fordulnunk, melytől e fájdalmas hiányosságunk megszüntetését remélhetjük.

nd pedig, mely a nem-
ági javakat irányítja,
most előléphetett volna
m szerkezetéből szinte

a kell napról-napra rá-
a mérhetetlen fontosságra.
mélkülözhetetlen szerepre, melyet
etében a gazdasági élet uralma
eg jelent, mely ezt az uralmat a nem-
et érdekében, mintegy a nemzet megbizásából
gyakorolja!

Nem volna tehát semmi csodálkozni való
azon, ha e hiányérzetek vergődő kínjaiban szü-
letnék meg Erdélyben a magyar polgári rend,
az a teremtő és irányító gazdasági réteg, mely-
nek fontos szerepkörét a gondtalan jólét és
könnyű élet korszakában átengedtük mások-
nak.

Csodálkozni azon kell, hogy még mindig
annyian vannak, kik nem akarják meglátni az
egyenes utat, mely ebbe az irányba vezet. Bá-
mulatos buzgalommal folyik egyes műhelyek-
ben a különböző „világnezei” gőzök és gázok
termelése, melyeknek egyetlen hivatásuk az,
hogy a természetes utat önmaguk s egész né-
pük előtt láthatatlanná tegyék. Olyanok ezek a
különböző csoportok és érdekeltségek, nyílt és
kevésbé nyílt alakulatok, mint az a gépkocsi
volna, mely fényszóróiból világító fénysugár
helyett — ködöt lövelve maga elé az útra.

Es az út: gazdasági életünk nemzeti meg-
szervezése. Az alap: az altruista pénzügyi intézetek
hálózata és a fogyasztási szövetkezetek nagy
sokasága. A földszint: a céltudatos kisgyári,
mezőgazdasági termelés, mely ezen a megszer-
vezett fogyasztáson épül fel a közérdekű hitel-
intézetek segítségével. Az emelet: azok a kul-
turális intézmények, az az egész magasabb-
rendű szellemi élet, melyet az egyesek és a
gazdasági intézmények anyagi erejére lehet
egyedül felépíteni.

Akik jóhiszeműen hinnék azt, hogy egy-
két helyi jelentőségű szövetkezet jobb-rosszabb
boldogulásával megelégedhetünk, nagy téve-
désben vannak. Szót sem érdemes vesztegetni
a vitára, annyira biztos és közeli ennek a té-
vedésnek kiderülése. Aligha van időnk meg-
várni, míg ezek az elszórt szervek megterebe-
lyesednek s maguktól összenőnek fejünk felett!

Gazdasági erőink forrásaihoz, e források
hasznához s tápláló nedvéhez csak általános,
mindenre kiterjedő mozgalom nyithat utat.
Jól-rosszul boldoguló szövetkezetünk eddig is
volt, jó néhány száz. Minden szövetkezeti szak-

**A KATOLICIZMUS diadalmas ere-
jének, mérhetetlen nagyságának és vég-
telen szépségének MEGKAPÓ TÜKRE a
KATOLIKUS LEXIKON.**

Bábel tornyai alatt

Irtó: Nagy Miklós

Agum, a hatti törzsek fiatal fejedelme, kö-
vetséget küldött a kassu nép királyához és meg-
kérte leánya kezét. A küldöttség vezetője virá-
gos beszédben magasztalta Nea, a királyleány
szépségét, ami Agum szívét meghódította. Ki-
lenc cserépről olvasta le a beszédet, ami abban
az időben a legnagyobb megtiszteltetés szám-
ba ment.

Az udvari ünnepély után a követ tit-
kos megbeszélésen kifejtette, hogy a házasa-
g nagy tervek kiinduló pontja lehet. Agum
el van szánva, hogy leigázza Babilont. Ha a
kassuk vele tartanak, akkor a világ legnagyobb
birodalmát alapíthatnák meg.

Neának is küldött Agum ajándékot rövid
üzenettel: A hegyek királya szerelemmel gon-
dol a leghőbb királyleányra és számára a világ
legfényesebb trónját készíti.

A követség üres kézzel jött vissza. A kassu
király udvariasan visszautazta, hogy egyetlen
leánya még nem óhajtott férjhez menni. Igen saj-
nálja, hogy a föld legbátrabb fejedelmének
megtisztelő kérését nem teljesítheti. A virágos
szavakba állított választ is kilenc cserépre
égették. A kassu udvar megmutatta, hogy ért
az udvarias válaszokhoz.

ember megmondja, mi az oka annak, hogy
ezek a szövetkezetek javarészt nagy gonddal
örzött s ápolat áporodó tavacsok voltak s nem
tudtak hatalmas, mindent elborító áramlattá
összefolyni.

Egyesegyedül bennünk volt a hiba. Kishi-
tűek voltunk, gyávák és önzők. Rövidlátók s
pesszimisták. Hazudtunk magunknak s mások-
nak, hogy kényelmetlen helyzetek elől mene-
külhessünk. A küzdelem elől, mely elkerülhe-
tetlenné válik, a hazug humanitás, mindenféle
elméletek és nyakatekert világnézetek olasz-
falai mögé bújunk a gazdasági harc, a ke-
mény küzdelem hegyet ködöt rágni.

Hogy másképpen is lehet: a lengyelországi
ukrán nép nagyszerű példája mutatja. A sze-
münk láttára emelkedik ki nyomorult és pisz-
kos podolai falak feneketlen sarából az uk-
rán nemzeti társadalom épülete. A kicsiny fal-
vak, az apró városok fogyasztási szövetkezetei-
nek szükségleteire mindenféle gyárak szület-
nek meg. Az értékesítő szövetkezetek magasba

tornyosuló szervezetei a tojással, a vajjal s
egyéb termékekkel közvetlenül belekapcsolód-
nak a nemzetközi kereskedelembe. Országok
jólétének fontos intézményeivé lesznek, mely-
hez nem nyúl már hozzá senki, mert mély-
közvetlenségük nyilvánvaló. Ne felejtsük el:
ezek is kisebbségi szövetkezetek és egyáltalán
nem rózsás a politikai helyzet, melyben van-
nak!

Ezek az intézmények, ez a gazdasági nagy
mozgalom pedig másfél évtized alatt megie-
remtette az ukránoknak azt, miről Jaques
Bainville a francia akadémián beszélt: a kö-
zép gazdasági réteget, melyet „egyetlen ci-
vilizáció sem nélkülözhet annak a veszedelme
nélkül, hogy elpusztul.”

Az öncsalásról, mely e sorsdöntő nagy kér-
dés körül annyi buzgalommal folyik, előbb-
utóbb kérihetetlenül kiderül, hogy az erdélyi
magyar népek megosalását jelentette. Ezen
pedig az sem fog változtatni, ha jóhiszemű
volt s nem vezette szándékosság.

A marseillei királygyilkossági bűnpör új védője a tárgyalás elnapolását kérte

Desbons aláírta a Semmitőszékhez szóló folyamodványt

A vádlottak megkezdték az éhségstrájkot

Desbons kijelentette, hogy meggátolhatják
ugyan feladata teljesítésében, de nem némi-
tájk el. Beidézeti magát a védelem tanu-
jával és mindent feltár. A védelem költségeit az
amerikai horvátok szövetsége fedezi. A szövet-
ség közbelépését minden eszközzel meg akar-
ták gátolni.

Aix en Provenceből jelentik: A marseillei
merénylet bűnpörének szerdai tárgyalásán az
aix-en-provencei ügyvédi kamara dékánját,
Saudinot-t nevezték ki hivatalból védőnek.
Saudinot a tárgyalás elhalasztását kérte, hogy
alkalma és ideje legyen az ügyiratok átannul-
mányozására. A tárgyalást azonban csak csü-
törtök délutánig halasztották el.

Párizsból jelentik: Desbons esütörtökön ké-
rendőfelügyelő kíséretében megjelent az igaz-
ságügyi palotában és aláírta a Semmitőszékhez
benyújtandó folyamodványát.

Távozóban Desbons közölte az újságírókkal,
hogy ő az ustasák egyetlen védője és nézete sze-
rint a főtárgyalást nem lehet folytatni azon a
módon, amint azt tervbe vették.

Párizsból jelentik: A Matin aix-en-provence
jelentése szerint az ottani fogház főporkolábjá a
hivatali titokra való hivatkozással nem volt haj-
landó felvilágosítani a dékán ügyében. Az us-
tasák éhségstrájkja ügyében. Az ügyészség azon-
ban nem titkolja, hogy a vádlottak a legponto-
sabbban betartják keddi elhatározásukat.

Gróf Apponyi Albert
**Élmények
és emlékek**
Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.
Ara 210 lei és portó.

sőt a leányát is magával vitte. Azt is megtudta,
hogy a leány könyörögte ki magának apjától
ezt az utat.

Jelentették a kémekek, hogy Nea csupa
aranyból csináltatott ruhát. Minden este
annak a bábeli verscsinálóknak környékét hal-
gatja a világ leghőbb városáról, ahol függő-
kertek ragyognak a nap felé és soha sincsen éj-
szaka, olyan hatalmas fátylak égnék a mulató-
paloták tornácain. A királynénak ötszáz ud-
varló hölgye van és ha végigmegy a városon a
szent sziget kertjeibe, minden ember arca bo-
rul az út mentén. A különben szűkszavú
Agum minden csekélység után érdeklődött.
Hány lovassal indult el a vén király? Hogy fo-
gadták Babilonban?

A kassu király kótyagos lett az ünnepélyes
fogadtatástól. Mekkora pompa! Micsoda töme-
gek! Az a bolond Agum ezeket akarja legyőzni?
Hogy elpuhultak?! Hiszen az utcákon folyik az
arany. Annyi zsoldost vásárolhatnak, ameny-
nyit akarnak. Csak ilyen hegyi oduba szorult
medveboacs képes akkora bolondokat kigon-
dolni.

Amikor a király kürtösei megzendítették
üdvözlésüket a bábeli palota lépcsőin, Nea sötét
szeme lesütött nagy pillái alatt fölvilámlott:
Győzőm kell! Amikor a fiatal szőke bábeli ki-
rály megjelent a vendégek fogadására, Nea föl-
emelte álomszerű szempilláit: Szeretnék le-

É
Ara

Meg
legn

Lo
nagy,
gerrak
elhalt.
ben fo
között
legnag
Angol
járó, n
alattjár
31-en e
nali kö
szinhe
eredme
angolol
zónék l
rét, Sc
végén c
tek ves

Gon

győzni
amíg a
lantásai
nódtak.
már sz
győzni!

Egy
egyik le
tedik ne
voltak é

— C
— I

A h
megjelen
kor el sz
patét. A
ban fog
rá elmer
A bábeli
leleten.
ti a zür
mellől. A
gen elm
értésekr

Negy
Közben
pek a T
Agumra
hegyilak
ami a ga

Paľocs Károly:
Édua áldozata
 Regény
 Ara tűzve 105 lei és portó.
 Kapható könyvosztályunknál

Meghalt a világtörténelem legnagyobb tengeri csatájának angol vezére

Londonból jelentik: Jellicoe angol tengeresvezetős, az emlékezetes 1916. évi májusvégi skagerraki ütközet angol vezére 76 éves korában elhalt. A skagerraki szorosban az említett időben folyt le az angol és a német hadiflotta között az az ütközet, melyet a világtörténelem legnagyobb tengeri csatájaként emlegetnek. Angol részről 85 csatahajó és 74 tengeralattjáró, német részről 38 csatahajó és 61 tengeralattjáró vett részt az ütközetben, mely május 31-én egész nap és egész éjszaka tartott. A hajnali ködben az angol flotta eltávozott a csata színhelyéről, s így az ütközet tulajdonképpen eredménytelenül végződött. De éppen azért az angolok is Jellicoe admirális skagerraki győzelmét hívták, s a németek is a maguk hadvezéré, Scheer tengernagyot. Különben az ütközet végén 61 ezer tonna mennyiségű volt a németek vesztesége, s 115 ezer tonna az angoloké.

Az államnak átadott egykori hitvallásos iskolák ügye a Semmitőszék előtt

A tanítási nyelv kérdéséről dönt a legfelsőbb bíróság

Bucuresti. Saját tud. Ismeretes, hogy a magyar uralom utolsó évtizedeiben több erdélyi egyházközség, mely nem bírta az iskola-fenntartás költségeit, beszüntette hitvallásos iskoláját s az iskolaépületet átadta az államnak, szerződésileg kikötve, hogy ott magyar tanítási nyelvű állami iskola tartassék fenn s annak tanítója az illető egyházközséggel azonos vallásu legyen. Különösen az erdélyi református egyházkerületben jött létre számos ilyen szerződés.

Az impérium átvétele után mindezekben az állami iskolákban román lett a tanítási nyelv, a szerződéses kikötés ellenére. Az erdélyi egyházközségek minden fórumnál megkísérelték jogaikat érvényesíteni s végül kénytelenek voltak pert indítani a telekkönyvi tulajdonukat képező iskolaépületek visszabocsájtására.

Ilyen pert indított a brádi református egyházközség is, melyet elsőfokon meg is nyert, de másodfokon elvesztett azzal az indokolással,

hogy a szerződéses kikötés érvénytelen, mert annak csak az volt a célja, hogy a magyar kormány összejátszva a református egyházzal, a szerződéses megkötés alapján megtagadhasa a román többségű Brad községben románnyelvű iskola felállítását.

Az érdekes per 20-án került a Semmitőszék elé. Az egyházközséget Gyárfás Elemér képviselte s kimutatta, hogy a másodfoku bíróság kijátszási elmélete légbőlkapott. A református egyház már az osztrák uralom alatt létesítette iskoláját s 1894-ben, a szerződés megkötésekor, nem gondolhatott az impériumváltásra, de bívei magyar nemzetiségére tekintettel, jogosan kötötte ki, hogy az épület csak magyar tanítási iskola céljaira szolgálhat.

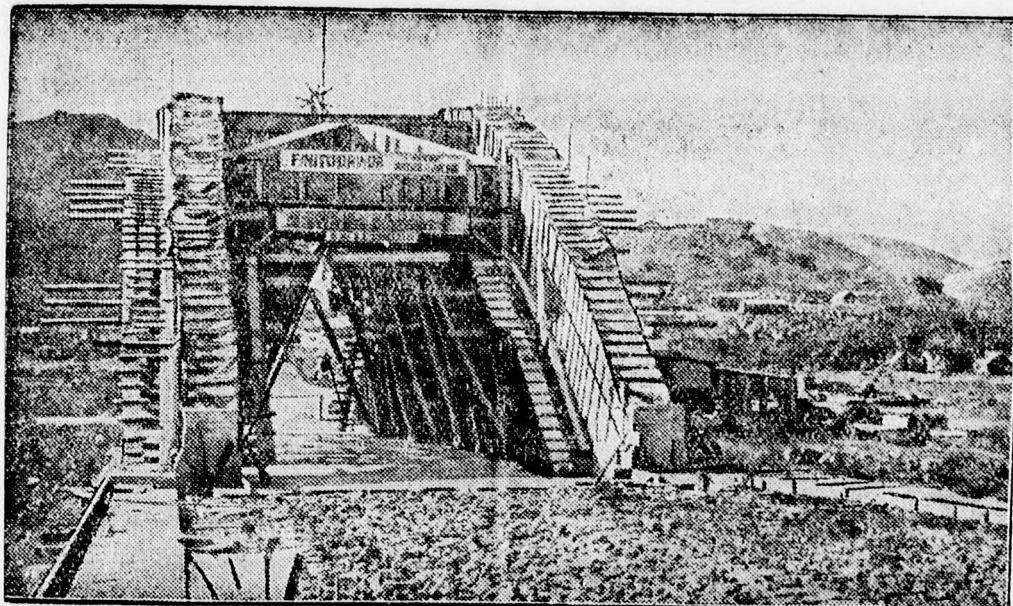
Kimutatta továbbá Gyárfás Elemér, hogy az ítélet jogilag is tarthatatlan, mert az osztrák polgári törvénykönyv alapján hozatott, holott Brad a régi Zarándmegyéhez tartozott, ahol a magyar magánjog van érvényben. Azzal az ellenérvvel szemben, hogy az állam magyar tagozatot is tartott fenn az épületben, Gyárfás előadta, hogy a másodfoku ítélet meghozatala óta a közoktatásügyi miniszter a magyar tagozatot megszüntette.

A közoktatásügyi miniszter ügyvédje fenntartotta a kijátszás elméletét s tagadta, hogy Brádon a magyar magánjog volna érvényben s azt is, hogy a magyar tagozatot megszüntették volna.

Görögországban a köztársasági pártok kimondták föloszlásukat

Athénből jelentik: A köztársasági pártok országos szövetsége kimondta feloszlását. Az egyes pártok így visszanyerik cselekvési szabadságukat.

Beavatottak úgy tudják, hogy Sakelaris tengernagy, aki a királyt visszahozó görög hajórajt vezeti, rendeletet hoz magával, mely szerint közkegyelemben részesülnek a tavaszi fölkelés politikai eliteltjei.

Gondar mellett elkészült az első szilárd híd, amelyet olasz katonák építettek.
 A hidat az olasz király és Mussolini képével díszítették.

győzni! A király szeme rátévedt a leányra, amíg a kassu-üdvözlés szavai hangoztak. Pillantásuk egy félpercig kutatva egymásba fonódtak. Nea sütötte le előbb szemét, mert benne már száz boldog sip ujjongott: Le foglalak győzni!

Egy hétig maradtak ott. A kassu király egyik lakomából a másikba tántorgott. A hetedik napon Nea és a fiatal király egyedül voltak és beszélgettek:

— Csodálatos tűz van szemedben, Nea!
 — Hét nappal ezelőtt gyuladt föl, Asztar!

A három hónapig tartó menyegzőn illet megjelenni minden szomszéd királynak. Ilyenkor el szokás felejtetni azt a pár határszéli csetepatét. Agum a meghívó követet az előcsarnokban fogadta. Röviden válaszolt. Most nem ér rá elmenni, de majd egyszer elmegy Babelbe. A bábéli udvar nem sértődött meg a furcsa feleleten. Ahogy az ember is unottan elhessegeti a zümmögő kis vérszívó szunyogot a füle mellől. Agum pedig nagyon jól tudta, hogy régen elmúlt az az idő, amikor Babilonia ilyen sértekre a hegyek közé zudította zsoldosait.

Négy évig várt a bemondott látogatással. Közben a kassu király is meghalt. A hegyi népek a Taurusztól le az Eufrátesz völgyéig, Agumra kezdtek figyelni. Általában a szegény hegyilakók igen érdeklődtek olyan utazás iránt, ami a gazdag síkságok felé tart.

Az ötödik év tavaszán zudult elő a hegyek mögül. Babilonia királya is tudott már erről. A nagy körcsatornákat megtöltötte vízzel és várta a városok segédcsapatait. Így csinálták ezt eddig is Babilonban, ha a hegyi martalócok a nagy városig tódultak. Itt szoktak keringeni egy-két hónapig a vizparton, aztán dolgvégezetten eltűnnek.

Bábel védőserege, mint csillogó aranyfolyam állott a város óriási terjedelmű falain és nevelték a börtöhöz barabárokat, hogyan hordják a földet a víz partján. A kilencedik napon a védősereg eltűnt a falakról és a város utcáin tolongott. A barabárok valahogy átjutottak a hármás csatorna-övnön és a falakat kuszták hihetetlen gyorsasággal.

Titokban sugták meg a hírt a bábéli királynak, mert a szent palota törvényei halálbüntetés terhe alatt megtiltották, hogy a legszentebb oszlopok közt vérengzésről, harcról és efajta embertelenségekről hangos szó essék. Ott csak a zene, fény és a szent örömtök csobogása hallatszott.

A király megölette Neát, megcsókolta kis fiát és mosolygó arccal indult a palotából. Amikor a nagy aranykapuhoz érkezett, ami elválasztotta a Fönség Házát a Tiszteletreméltók Udvarától, a kapu beomlott. Még kardját sem huzhatta ki, egy torzonborz óriás szögös buzogánnyal fejbaváta. Ráköpött a halottra hatni

szokás szerint és rohant tovább öldökölni. Agum akadályozta meg a további vérontást a palotában.

Megkaszabolt börtöhözban lépett a trónterembe, ahol Nea fiacskájával állott az összeseregelt udvarhölgyek között. Kikergette a nőket. Felültette a kis fiút a trónra. Főemberei előtt kijelentette, hogy nem veszi el a királyságot a jogos trónörökösötől. Csak adófizetésre kötelezi ezt az országot, amelyik eddig a hegyi népeket szipolyozta. Agumnak, úgy látszik, volt ideje az igazi hódítók okos előrelátását megtanulni.

A királynénak szabad választást engedett. Elmehet bárhova, de akkor fiát többé nem láthatja. Ha itt marad, mint rabszolganő, akkor fiát három év után megláthatja. A királyné sötét szeme dacosan rávillant: Itt maradok!

De amikor átölelte kis fiát, aki bámészan nézegette a sok börtöhöz embert, szeme könnyes lett:

— Kegyelmezz fiamnak, Agum király!

— Megmondtam. Egy ujjal sem nyulok hozzá. A te fiad király lesz. Meg fogod látni három év múlva. A kerekfejű, karikalábú Agum nem tör emberek életére — tette hozzá keserű gunnyal.

A király intésére a királynét kivezették. Még egyszer visszafordult, amikor a gyermek a magas trónról sirva nyújtotta utána kezét. Megállt, hogy visszatérjen, de Agum fölemelte

Megkezdődik az „actio reformata“

Jótekonysági és önszegélyző intézmények létesítésével indul a mozgalom

A királyhágómelléki református egyházkerület oradeai közgyűlésén oly mozgalom indult meg, amely az egyház belső élete szempontjából, de általános társadalmi és népjóléti okokból is igen jelentősnek ígérkezik. A közgyűlést Sulyok István püspök költői szépségű imája vezette be, majd pedig dr. Thury Kálmán főgondnok tartott emelkedett szellemű megnyitó beszédet. Csernák Béla esperes, egyházkerületi főjegyző javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy az uralkodóhoz hódoló táviratot intéz.

A tárgysorozat.

Az egyház halottainak elparentálása s Jgron Istvánnak, az erdélyi egyházkerület visszavonult főgondnokának megleghangu méltatása után jóváhagyta a közgyűlés Szabó Zoltánnak az érmelléki egyházmegye esperesévé, Balajthy Jenő episcopiai lelkésznek tanácsbírói, Czeglédy Sándornak tanítóképviselei, Boross Jenő satumarei és Peleskey Sándor bervei lelkésznek zsinati tagokká, Domokos Lászlónak világi póttagrá, végül Arday Aladárnak zsinati rendes lelkésztaggá történi megválasztását.

Jelentés az egyház belső és külső életéről.

Csernák Béla főjegyző gondos és alapos jelentése következett ezután, mely az egyházi élet minden vonatkozására kiterjedt. A jelentés tudomásulvétele után jegyzőkönyvileg örökítették meg az egyháznak juttatott jelentős adományozásokat.

Megalakul az egyházkerületi igazgatótanács.

Hosszas vita után kimondotta a közgyűlés az egyházkerületi igazgatótanács megalakítását, melynek tagjait a következőket választották meg: Sulyok István püspök, dr. Thury Kálmán e. ker. főgondnok, Csernák Béla e. ker. főjegyző, Debreczeni István belm. előadó, Nemes Elemér esperes, Vaday Béla esperes, Szabó Zoltán esperes, Széll György esperes, Győrsory Sándor esperes, Arday Aladár esperes, dr. Soós István egyház. világi főgondnok, Telegdi József gondnok, Pappszász Lajos gondnok, dr. Böszörményi Emil gondnok, dr. Nagy Sándor gondnok, Frater Emil gondnok, dr. Harsár Géza e. ker. ügyész, Ligeti Imre főzsimn. igazgató, Barta István tanító és a kerületi tanügyi tanácsos, pénztáros, számvevő, mint tanácskozó tagok.

Fegyelmi szabályzat.

Sok vitára adott okot az egyházkerület fegyelmi szabályzatának kérdése is. Végül az

kezét. A két kalona megrántotta az asszony karját, mert már rabszolga volt. Vászoninget akasztottak nyakába és udvarhölgyeivel együtt a függőkereteket kellett gondoznia. Kosarakban hordták el a régi földet és kosarakban hozták újat a folyó partjáról. Ezek a függőkeretek igen megkívánták a talaj fölfrissítését. Agum az erkélyekről el-elnezegelte a munkát. A roskadozó asszonyok könnyörögve néztek föl rá. Nea maga elé nézett. Meztelen lábait, fiatal teste könnyedén vitte a terhet. Hegyi törzs leánya volt, ahol zergék laktak. Vászoninge le-lekuszott válláról és földes lett, de a rabszolgan munkához ilyen ruha való.

Agum néha megkérdezte, nincs-e valami kárnivalója. Nem volt. Nea egy éjszaka elment. Hajnal felé került vissza föltépett inggel, véres horzsolásokkal. Bizonyára falakat ikart, mászni. A harmadik év utolsó napjaiban egy rejtett kőmedényben esővizet gyűjtött össze, hogy megmosakodjék, ha fia elé kerül. Valaki az utolsóelőtti napon ellopta a vizet. Akkor sirt először. A földre feküdt és úgy zotogott. Az örnek kellett korbáccsal ráverni, hogy tovább dolgozzék.

Másnap estére jött érte két udvari ember. Agum a kis király nevében ügyesen vezette azt a meghódított népet. Rendes udvartartás volt fényes ünnepségekkel. A kis király csupa ény és ragyogás közt élt. Csak a nevelői és

előadó Debreczeni István javaslatára került ki győztesen, melyet a közgyűlés elfogadott.

Actio reformata.

Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után az egyháztársadalmi és népjóléti ügyek tárgyalására tértek át. A magas színvonalu megbeszélések oly nagyszabásu mozgalom alapjait rakták le, melyeket teljes joggal nevezhetnek a hívek „actio reformata“-nak. Ez a megmozdulás egységes irányvonalat és fokozott iramot diktál a jótekonyság és az önszegély számára. Az a cél vezet, hogy az összes anyagi és erkölcsi erő a legcéltudatosabb kihasználásban fokozzák a lelkesi kar és a világiak kölcsönösségén alapuló tevékenységét.

Elvben elhatározták, hogy mindenekelőtt lelkészi és tanítói önszegélyalapot, továbbá a hívek számára kihásasítási és temetkezési egyesületet létesítenek, valamint templomépítési, közművelődési, iskolai és szegényeket segélyező alapok létesítésére indítanak nagyszabásu akciót.

Az egyházkerület vezetőségét ezenkívül is az a gondolat vezeti, hogy az egyházi életet minden vonalon elmélyítse és a népjólétet a lehetőség legmagasabb színvonalára javítsa fel.

Mit mond a hivatalos hely?

A kétségtelenül széles kilátásokat nyújtó mozgalomra vonatkozóan református egyházi körökből a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Az elnevezés helyes: valóban „actio reformata“-ra gondolunk. A mi megmozdulásunk azonban nem áll ellentétben az „actio catolicá“-val, — csupán az a célja, hogy intézményesen enyhítse a gazdasági, társadalmi és erkölcsi válságot. Minden „irányzatosság“ távol áll tőlünk, de egész erőnk kihasználásával, öntudatosan dolgozni kívánunk egyházunk és híveink érdekében.

Végül dr. Soós István világi főjegyző ismertette az 1935. évi költségvetését és még egyéb pénzügyi, gazdasági természetű kérdéseket Varaha László referált. Az egyház tanügyi kérdéseit Karsinszky Kálmán tanügyi tanácsos ismertette, végül pedig Csernák Béla lelkészi főjegyző és dr. Olosz Lajos előadók különböző folyóügyeket adtak elő.

A mozgószínházak műsora

Apolló: Ne hagyj el!
Forum: Kereszteshadjárat.
Omnia (csütörtöktől): Bűn és bűnhődés.
Tivoli (Venezian): Tánc a boldogságban.
Heyman: Válás után.

az udvarhölgyek voltak idegenek. A nép már régen elfeledte a véres napokat. Élt, mulatott, mint azelőtt.

A trónterem telve volt előkelőkkel. A kis király a trónon ült és igen örült a híreknek, hogy ma nagy tánc-ünnepély lesz. Tetszett neki, hogy forog az a sok ember.

Neát bevezették elszakadt, piszkos vászoningében és összekuszált hajával, amit körmeivel hiába igyekezett rendben tartani. A trónlépcső elé érve fölragyogott az arca és kiltarta karját: Fiaskám, drága fiaskám!

A kisfiu a trónról rémülten nézett a kuszált haju idegenre. Hyen borzasztó dolgot még nem látott. Kezét az arca elé vonta félelmében és másik kezével sirva kapaszkodott a melléte álló udvarhölgy ruhájába. Ijedt gyermekhangja hasított a csöndbe: — Félek ettől a csunya asszonytól!

Nea megfordult a lépcsőn, szemét révetezen körülhordozta a tömegben. Valami furcsa reszketés mozgatta ajkát, mint aki mosolyogva akar bocsánatot kérni. Megpillantotta Agumot és ekkor zavaros szemére fátylak ereszkedtek. Kezét szeméhez emelte, mintha ezeket a fátylakat akarná elvenni. Leszédült a lépcsőről és élettelenül zuhant Agum lábához.

Agum fölvetta a meleg testet és a megrémült emberek szétvált sorai közt vitte ki a trónteremből.

Háziestély a Központi Katolikus Legényegyletben

A Központi Katolikus Legényegylet ifjusága november 24-én, vasárnap este 9 órai kezdettel háziestélyt rendez székházának nagytermében. Beléptidj csak 10 lei. A kedves családias estélyre ezuton hívja városunk flu-és leány-ifjuságát a rendezőség.

Felhívás

A pénzügyigazgatóság (Administratia de constatare a jud. Bihor) közli, hogy a bélyegtervény 14. és 19. szakaszának rendelkezési értelmében a bérleti és albérleti szerződések, valamint azok engedményei a szerződésköltéstől számított 30 napon belül láttamozás végett bemutatandók. Ezért felhívjuk az ingatlantulajdonosokat és bérletet, a bérleti szerződéseket láttamozás végett, 1935. november 26-ig mutassák be, mert ennek a határidőnek letelte után a bemutatást elmulasztókkal szemben a törvény szigorával járnak el, amennyiben a rendes fizetendő adó mellett az adóösszeg háromszorosának megfelelő bírságot rónak ki rájuk.

Felhívás az éhségsújtotta Beszarábia megsegítésére

Az oradeai 17 sz. hadosztály vezérkari főnöke az alábbi felhívást juttatta el közlés végett a napilapok szerkesztősegeihez:

A nagy szárazság miatt, amely ebben az évben Beszarábiában pusztított, Beszarábia lakosai a legnagyobb nyomorúságban és éhségben szenvednek.

Városunk és megyénk lakosainak segítségére kell sietniök Beszarábia lakosainak hogy bármilyen kevéssel is, de segítsünk nagy nyomorúságukon és mentjük meg őket az éhhaláltól. Belsőseges felhívást önként az összes katonai és polgári hatóságokhoz, a gazdasági, pénzügyi intézmények vezetőihez, a bankigazgatókhoz, a gyártulajdonosokhoz, az iskolaigazgatókhoz és igazgatónőkhöz, hogy személyesen vagy megbízottuk által vegyenek részt a „Vörös Kereszt“ Egyesület folyó év november hó 24-én, vasárnap a városháza nagytermében tartandó gyűlésen. A gyűlés célja, hogy együttesen megtárgyaljuk azokat az eszközöket, amelyekkel segítségére tudunk lenni Beszarábia lakosainak.

„Vörös Kereszt“ Egyesület.

Temetések. Sebestyén Rózsika 40 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz az Alba Iulia liget 28 számú gyászházától. — Dobai Péterné szül. Vidican Mária 73 éves korában meghalt. Temetése pénteken lesz Nojoridon. — Drugas Maria 37 éves korában meghalt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Tribunalului utcából. (Erdélyi „Concordia“).

Halalozások. özv. Pekarik Endréné 81 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 22-én délután fél 3 órakor lesz a Rulikovszky-temetői katolikus kápolnából. — Neagru Gheorghe pénzügyi tisztviselő 22 éves korában elhunyt. Temetése 21-én délután ment végbe a közkörházból. („Caritas“).

Szabó Kálmán 40 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a közkörházból. — Horváth József 56 éves korában elhunyt. Temetése tegnap délután volt („Kegelet“).

Bakkay Kálmán művei:

Vasárnapi és ünnepi leckék és evangéliumok magyarázata ... 66 lei
Római katolikus katekizmus* 72 „
Ujszövetségi biblia* 24 „
Öszövetségi biblia* 24 „

* Iskolai és magánhasználatra egyszerűsítve.
TANULJATOK TÖLEM 200 „
(A jubileumi Szentév alkalomával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt).

Kapható az ERDÉLYI LAPOK könyvostályánál.

zponti gyűlésben

gyűlés ifjú-
ste 9 órai kez-
ázának nagy-
A kedves csa-
osunk flu. és

minisztérium
a bélyegtör-
kezesi értelmé-
ések, valamint
éstől számított
bemutatandók.
nosok és bér-
amozás végett,
mert ennek a
tárat elmulasz-
val járnak el,
adó mellett az
felelő bírságot

**újította
ítésére**

ály vezérkari
tta el közlés
eihez;
hely ebben az
Beszarábia la-
ban és éhség-

ainak segítsé-
osainak, hogy
nk nagy nyo-
ket az ébhalál-
nk az összes
a gazdasági,
a bankigaz-
z. az iskola-
hogy szemé-
egyenek részt
5 év november
nagytermében
a, hogy együtt
az eszközöket
lenni Besz-

"Egyesület.

a Rózsika 40
pénteken dél-
íget 28 számú
szül. Vidéan
Temetése pén-
Maria 37 éves
delután 4 óra-
(Erdélyi „Con-

ik Endréné
etése folyó hó
Rulikovszky-
— Neagru
éves korában
ment végbe 3

ában elhunyt.
órákor lesz a
56 éves korá-
delután volt

mán

és
60 lei
72 "
24 "
24 "

200 "
kal-
szí-
ak-

APOK

**Masaryk
csehszlovák köztársasági
elnök egészségi állapota
feltűnően megjavult**

**Időelőttiek az elnökválasztásról
szóló hírek**

Londonból jelentik: A Daily Herald szerdai száma feltűnő beállításban ismét felújította a csehszlovák köztársasági elnök lemondása hírét. Közölte, hogy Masaryk lemondása már csak napok kérdése s hogy Benes lesz az utóda, aki a kommunisták segítségével biztosította a maga számára a szavazatok többségét.

Az Evening Standard ma megcáfolja ezt a hírt, leszögezve, hogy Masaryk nem szándékszik visszavonulni. Az elnököt a múlt évben ugyan szélütés érte, aminek következtében elvesztette jobb kezének használhatóságát és szemében egy ér megpattant. Egészségi állapota azonban a legutóbbi időben feltűnően megjavult s amíg hivatalát elláthatja, nem szándékszik visszavonulni.

**Öt tábornagy
a vörös hadsereg élén**

Moszkvából jelentik: A szovjet a vörös hadsereg élére a katonai rangfokozatok visszaállításával öt tábornagyot nevez ki. Ezek: *Vorosilov*, hadügyi népbiztos, *Tuhacsenszkij*, helyettes népbiztos, *Jegorov* vezérkari főnök, *Budjenni* lovassági főparancsnok és *Blücher*, a távolkeleti haderők főparancsnoka.

Badoglio tábornok, az abessziniai olasz csapatok új főparancsnoka.

PAUL CLAUDEL:

**A
SELYEMCIPŐ**

Olyan ez a könyv, akár egy látomás és a szerző Paul Claudel maga. Claudel: gigantikus hegyoromként mered az irodalmi élet világában Homérosz, Dante és Shakespeare mellé. Ebben a regénydrámájában páratlan művészetének filmetvítésében ragyog a barokk kor fantasztikus és tarka földrömbje, — spanyol conquistadorok, jezsuiták, kalandorok és tengeri rablók közt fut az édes és gyönyörű Dona Prouhéze története.

Ara 100 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

**Egyre komolyabbak
a harcok Abesszinia déli
tartományaiban**

**Eszakon egy abesszin hadoszlop az olaszokkal szemben
kierőszakolta a Takasse-folyón való átkelést. A négus
rejtélyes útja**

Addisz-Abebaból jelentik: Geralta tartományban, valamint Tembien és Sire környékén a harcok egyre komolyabbá válnak és mind nagyobb méreteket öltenek. Ilyenformán az olaszok előnyomulása ismét nehezen halad.

Makalétől délre nagyobb olasz repülőrajok jelentek meg és megzavarták az abesszinek még be nem fejezett gyülekezését. Az olasz repülőgépekről rengeteg bomba hullott.

Az északi hadszíntérről érkező jelentések szerint egy abesszin osztag nagy erőfeszítéseket tett, hogy átkeljen a Takasse folyón. Az Ajalu tábornok vezetése alatt álló

abesszin hadoszlop üres benzines hordókból ponton-hidat akart verni,

de az olaszok az erre irányuló kísérletüket két ízben meghiúsították. Végre harmadszori próbálkozással sikerült az északi partot elérniük.

Akszumtól nyugatra az éjszaka folyamán Ajalu osztagai átlépték a Setit folyót, megütköztek egy kisebb olasz csapatral, aztán visszavonultak abesszin területre.

Addisz-Abebabban a négus tartózkodási helyét szigorúan titkolják. Állítólag Nasibu főhadiszállásán van, Harrarban, vagy Dzsidszigában. Egyéb értesülések szerint a négus az összes táborhelyeket végigvizsgálja s ellenőrző körutat végez a repülőgépen.

**Az abesszinek megkísérik az olasz vonalak
áttörését. — Négy négus a fronton**

Aszmarából jelentik: Az Antalo környékén történt nagy abesszin csapatösszevonásokkal kapcsolatban több helyről megerősítik a hírt, hogy az abesszinek támadásra készülnek és megkísérik az olasz vonalak áttörését. Az abesszinek azt remélik, hogy hasznot húzhatnak az olasz hadvezetőségben történt változáson. A támadás az Antalo, Buja, Szokota, Szelo-Abbi vonalon várható.

Addisz-Abebaból jelentik: Angol haditűdősítők jelentése szerint az a hír járja, hogy összesen négy négus ment ki a frontra. De nem

lehetetlen az sem, hogy az igazi császár még most is a fővárosban tartózkodik.

A négus környezetéhez ugyanis három előkelő abesszin ur tartozik, akik hajszálnyira hasonlítanak Hailé Szelasziéhez és évek óta mindig utánozzák a császárt. A három abesszin neves „*likamakvas*” címet visel s az a hívatásuk, hogy háboru esetén a császár helyett, annak hű másaként megjelenjenek a fronton, bátorítsák a csapatokat és az ellenséget megtévesztik.

**Zsidóellenes tüntetések
a magyar és a lengyel
egyetemeken**

**Budapesten a Zeneakadémián a diákok összeverekedtek
a kivézenyelt rendőrséggel. — Szegeden és Varsóban is
komoly forrongások vannak**

Budapestről jelentik: Az egyetemi tüntetések tovább tartanak.

Csütörtökön délelőtt mintegy 250—300 egyetemi hallgató gyülekezett az Egyetem-téren. Rövidesen rendőri készség érkezett a helyszínre és szétverte a tüntetőket. Később a diákok a Zeneakadémia felé vonultak, hogy annak hallgatóit is felhívják a mozgalomhoz való csatlakozásra. Délelőtt 11 órákor a diákok háromtagu

küldöttséget menesztettek az Esti Kurír főszerkesztőjéhez, kérve, hogy a tüntetésekről a tényeknek megfelelő igaz tudósításokat közöljenek.

A déli órákban mintegy ötszázfőnyi diákság behatolt a Zeneakadémia épületébe s minthogy a Zeneakadémia nem élvezi az egyetemnek kijáró önkormányzati jogot, az igazgató a rendőrség közbelépését kérte. Csakhamar riadóautó jelent meg a helyszínen, többszáz rendőrrel és kirendelték a kerületi kapitányság pihenő legénységét is. A rendőrök benyomultak a Zeneakadémia épületébe, ahol

a diákok ellenállást fejtettek ki és elkeseredett verekedés támadt.

A rendőrök bent gumibotot használtak, de amikor sikerült a diákokat az utcára kiszorítani s a diákok továbbra is ellenséges magatartást tanúsítottak, kardlapozásra is sor került. A diákok részéről számos könnyebb s — hír szerint — több súlyosabb sebesültje is van az összetűzésnek.

Szegedről jelentik: Az egyetemi ifjúság csütörtökön délelőtt Szegeden is tüntetett. Reggel 8 órákor nagy tömegben gyülekeztek a Főponti

egyetem épületében. Innen a tanárképző főiskolára mentek s ott eltanácsolták az épületből a zsidó hallgatókat. Ezután kisebb csoportokban visszavonultak a központi egyetemre, ott nagygyűlést tartottak s elhatározták, hogy

általános bojkottot mondanak ki a szegedi zsidó kereskedők és vállalatok ellen.

A nagygyűlés után küldöttséget menesztettek az egyetem rektorához s mintegy 4—500 diák az egyetem kertjében hangos tüntetést rendezett. A rendőrség megszállta az épület környékét s farkasszemet néz a tüntető diákokkal.

Varsóból jelentik: A varsói egyetemen szerdán egész napon át hevesen meg-megújuló zsidóellenes tüntetések voltak. Kisebbszámú összejelentésekről, verekedésekről is érkeznek hírek.

*** Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejnnyomás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megélné a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.**

Bármilyen könyrendelést csakis az összeg előzetes beküldése vagy annak utánvételezése mellett teljesíthet könyvosztályunk.

Az angol titkos szolgálat hatszáz év alatt fejlődött a mai Intelligence Service-vé

Anglia történetének legvéresebb lapjai tűződnek hozzá, de belőle sarjadt a modern posta rendszere is

Londonból jelentik: Szenzációs letartóztatást hajtott végre az angol politikai rendőrség. A letartóztatás Margate tengerparti városban történt, ahol őrizetbe vettek kémkedéssel vádolva Gortz Hermann dr német regényíró, aki már hosszabb ideje megfigyelés alatt áll. Az előzetes nyomozás kiderítette, hogy a regényíró az angol légi haderő egyik fontos kikötőjével állott összeköttetésben és a Gortznál tartott házkutatás alkalmával a detektíveknek sikerült egy fontos hadititkot tartalmazó okiratot találniok. A letartóztatás után az angol kémelhárító egyik szakértője utazott le Margateba és az ő jelenlétében folyt le a kihallgatás, majd a regényíró Londonba vitték és a brightoni börtönben helyezték el. A részleteket titkolják és az ügy főtárgyalása zárt ajtók mögött fog lefolyni.

Ez a hír ismét ráirányítja a közfigyelmet az angol titkos szolgálatra, amely csöndben, észrevétlenül dolgozik, csak olykor bukkan elő célt ritkán tévesztő keze, mikor egy-egy szenzációs politikai merénylet rázza meg a világot, amelynek messzeágazó szárait boszorkányos ügyességgel bogozza ki ez az emberi lehetősé-

gek határáig tökéletesen működő szervezet.

Anglia roppant világbirodalom, amelynek uralma három óceán és hat világrész végtelen zónáira terjed ki. Intelligence Service tehát az egész földkerekséget behálózza. Talán nem az angol az első az államok érdekében létesített titkos szolgálat terén, de az angol titkos szolgálat multja a leggazdagabb s a legmegszakílanabb vonalú az egész történelemben. Amilyen nagy arányúvá teszi ezt a szolgálatot Anglia érdekszférájának mai óriási kiterjedése, éppen olyan fontossá tette a multban sajátos története.

Az angolok azonban igen tanulékonyak. Rájönnek, milyen hasznos intézmény a titkos ügynökök szervezete. Olyan ügyesek, hogy III. Eduárd már a génuai követet, Fiesco grófot nyeri meg céljainak és mint titkos megbízottját küldi az avignoni pápai udvarba. Eduárd bízik a titkos szolgálat hatályosságában. Egyre több és jobban fizetett megbízottat fogad szolgálatába. Es ettől az időtől fogva valóságos intézménnyé válik a korona titkos rendőrsége, amely fontos és véres szerepet játszik Anglia történetében.

Shakespeare-tragédiák véres árnyai

Valósággal a shakespearei királydrámák véres árnyait idézi fel, aki csak futó pillantást vet is az angol titkos szolgálat történetére a Plantagenet-ház alatt. A Plantagenet- és a Lancaster-ház százados viszálya az orgyilkosságok, a titkos merényletek, az állandó összeesküvések borzalmas színpadává teszi az angol királyi trónt. Az angol történelem több mint egy századon át véget nem érő roppant rémdráma, amelyben apa- és testvérgyilkosságok váltogatják egymást, amelyben olyan, minden emberiségükből kivetkőzött szörnyek teszik fejükre a koronát, mint III. Richárd. Igaz, hogy örökösen az orvhalál ólálkodik mögöttük. Az ellenpárt elégedetlen összeesküvői a csatorna másik oldaláról, Flandriából, Brabantból, Burgundiából szövik ellenük a hálót. Csak a Tower néma, véres falai tudnak elmondani, mennyi vér és gyötrelme iszonyatát zúdították Angliára a szüntelen testvértusák és pártütések.

III. Eduárd azzal a tudattal ült a trónra, hogy apját azok gyilkolták meg, akik most uralmának támaszai. Ha ugyan csakugyan meggyilkolták, mért az esetet mélységes titok árnya borította. III. Eduárd apja, Edward de Carnarvon állítólag természetes halállal mult ki Berkeley Castleban, ahol ellenségei fogva tartották. De három egyházi hatóság tagadta meg a halott temetését. Az egyik azért, mert nem ismerte fel a holttestben az elhunyt királyt, a másik mert nem hitt a természetes halál meséjében. Volt egy harmadik föltevés is. Eszerint Eduárdot külföldre szöktették és a menekülő király valamelyik kolostor mélyén rejtőzködött. Ebbe a mesébe kapaszkodva szőtt Edmond, Kent hercege francia földön összeesküvést III. Eduárd ellen. De a király titkos ügynökei Angliába csalták, ahol III. Eduárd kezébe került és ez kivégeztette tulajdon nagybátyját. Nem akadt hóhérség, aki Kent kivégzésére vállalkozott volna. Egy rablógyilkos vágta le a herceg fejét, aki ezzel a tettével vásárolta meg nyomorult életét. Eduárd azután apja gyilkosait vette célba. Titkos ügynökökkel árasztotta el Flandriát, később Spanyolországot is. Sikerült is az egyik gyanúsítottat, de Gournayt hosszas üldözés után kézrekeríteni. Gournay azonban mégse jutott hóhérségre, mert meghalt útközben, amikor Bayonneból Calaisba akarták szállítani. Ennek a halálnak a körülményei is tisztázatlanok. Talán féltek,

hogy de Gournay a vallatásnál nem kívánatos dolgokra is fényt fog deríteni s ezért akadályozták meg, hogy élve Londonba jusson.

II. Richárdot, III. Eduárd unokáját a Lancaster-házból való IV. Henrik taszította le a trónról. Henrik a nyirkos és hideg Yorkshire

A Tudorok rémuralma

VII. Henrikkel, a Tudor-ház került uralomra, amely az angol történelemben mint a királyi tekintély megszilárdítója szerepel. De hogy ez sikerüljön, a pártos Angliában valóságos rémuralomra volt szükség, amelyet a titkos szolgálat még fokozottabb kiépítésével sikerült fenntartani.

A Tudoroknak nemesak a királyságon belül voltak ellenségei, elsősorban a mindig elégedetlen irek, hanem kívül is, Skóciában és főképpen Burgundiában. York Margit udvarában. Bátor Károly özvegye tíz éven át nyugtalanította az angol királyt, akinek titkos megbízottai legszűkebb éberségére volt szüksége, hogy a folytonos cselszövényeket, összeesküvéseket, amelyek a burgundi udvarból indultak ki, ellensúlyozza.

Az első Tudor kezdte különben a rendszerebb diplomáciai szolgálatot. Követet küldött a pápai székhöz s a pápának is volt képviselője Londonban.

1499-ben Velence is állandó követet küldött Londonba. Milanó s a győzedelmes spanyol uralkodópár, Ferdinánd és Izabella szintén állandó követekkel képviseltették magukat az angol udvarnál.

VIII. Henrik erőszakos és gyanakvó természete kémek, titkos ügynökök egész seregével vette magát körül. Uralkodását mindjárt néhány kivégzéssel kezdte. A titkos szolgálatot a diplomáciával kötötte össze és külügyi képviselőinek éber kémkedést is kellett végezniök.

Erzsébet kémjei

De még apját is túlszárnyalta ezen a téren Erzsébet királyné. A kémeknek titkos ügynököknek, agent provocateuröknek igazi rémuralma volt az ő kormányzata. A kémek és besugók elárasztották egész Angliát. Beférköztek a családokba. Senki sem lehetett biztos, mikor fűjják be egy-egy véletlenül elejtett szavát s mikor fűjják fel egy türelmetlenebb megjegy-

gyük legrettenetesebb várbörtönébe: Pomfret Castleba záratta Richárdot, abban a biztos tudatban, hogy az elkényeztetett, gyöngye egész-ségű királyt a szörnyű rabság hamar a más-világra küldi. Közben a titkos megbízottak egész hadával figyeltette, nem szönek-e össze- esküvést a trónjafosztott király érdekében. Rutland, a yorki herceg nyugtalan fia, meg is indította a mozgalmat Richárd érdekében. De Rutlandot tulajdon apja leplezte le. Hogy a király bocsánatát megnyerje, titkos ügynökevé szegődött és maga mint agent provocateur vett részt az összeesküvésben. Amikor a zendülés kitört, IV. Henrik már készen várta és vérbe-fojtotta. Ekkor határozta el, hogy nem vár, míg Pomfret Castle elvégzi munkáját, hanem Sir Piers Extont küldte Yorkchirebe azzal a megbízattal, hogy a legnagyobb diszkrécióval tegye el láb alól a hiedtől és a rettenetes nélkülözésektől amúgy is félholt II. Richárdot. IV. Henrik volt az első, aki világi követet képviseltette magát Rómában. S aki a kémiszolgálatnak és titkos ügynököknek olyan biztos őrségét szervezte meg, akik biztosítani tudták életét az egymást közötti véres felkelések során is.

Még óvatosabb uralkodó volt IV. Eduárd. Valamennyi kastélyának parkjában, az oda-vezető utakon, sőt még magában testőrségében is titkos megbízottakat helyezett el, akiknek kiletét még legmeghittebb emberei sem tudták. A határok mentén szintén titkos rendőrséget tartott és tisztjeinek állandóan tájékoztatni kellett őt, mi történik a határokon. Kifűnő segítségére volt ebben Gloucester, aki egy ízben, hogy a leggyorsabban tudjon összeköttetést kapni a királlyal, olyan szolgálatot rendezett be, hogy a skóciai határtól Londonig minden húsz kilométernyire egy-egy lovas futárt állított fel. A futárok aztán egymásnak adták a híreket és így továbbították állomásról-állomásra, úgyhogy naponta száz kilométert is megfutott a jelentés. A királyt annyira meglepte ez a gyorsaság, hogy állandósította ezt a szolgálatot s ebből fejlődött ki az angol királyi posta.

A modern postai szállítás egész rendszere tehát tulajdonképpen a titkos szolgálat gyermeke.

zését felségárulással. *Spionok falkái vadászok a katolikus papokra, különösen a jezsuitákra és mindazokra, akik a tilalom ellenére misét hallgattak és a szentségekhez járultak.*

A rettenetes zsarnokságot nem tűrhette a legjamborabb nép sem. Egyik összeesküvést a másik után leplezték le. Rengeteg volt a felségárulási pör. A rabok nem férték a börtönökbe és Tyburnt valóságos embermészárszéké avatták az állati kegyetlenséggel dolgozó hóhérok. Mindez azt mutatja, hogy a királyi titkos szolgálat kitűnően működött. Anglia egyre növekvő hatalmát éppen ennek a biztos és teljes tájékozottságának köszönhette.

Hiába volt azonban Erzsébet minden erőfeszítése, halála után a trón mégis a katolikus Stuartok kezébe került. A helyzet azonban most is ugyanaz maradt. Most is a kontinensről próbálták megdönteni az angol trónt. Ezúttal azonban az elégedetlen protestánsok Német-Alfölddel szövetségbe. A Stuartoknak nem volt olyan kitűnő titkos szolgálatuk, mint elődjüknek, nem csoda, ha a pártütés felülkerekedett. II. Károly vérpadon halt meg és az utolsó Stuart királyt orániai Vilmos űzte el trónjáról.

Orániai Vilmos a rendőrségre akarta hártani a titkos szolgálatot. De kiderült, hogy ez Angliában lehetetlen, úgyhogy Bentnick államtitkár megint csak visszatért Walsingham rendszerehez.

A hannoveri uralkodóház alatt Walpole, Anglia első miniszterelnöke fejlesztette tovább a titkos szolgálatot. *Oxfordban külön tanfolyamot létesített, amelyen az öreg dr Wallis tanította a tehetséges fiatal embereket a különböző sifrirozott írások megfejtésére.*

1842-ben, egy borzalmas gyilkossági eset után, felállították a polgári titkos rendőrséget is. Eleinte igen szerény keretek közt két felügyelő vezetésével hat titkos ügynök működött. Ez volt a magja a később nagyarányúvá fejlődött C. I. D.-nek, a Criminal Investigation Departmentnek

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Sýrada Regele Carol II. S.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Románia: Egész évre 800, fél évre 400

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a vállalkozásoknak és magánleveleknek válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint várható időjárás: Élnék keleti, délkeleti szél, délnyugat felől eső, a hegyeken hó, a hőmérséklet keleten süllyed.

Hajhullást és korpásodást szüntet Tarpan hajsepp. Modern, újszerű hajtápszer, cholesterin tartalommal.

Zürichi zárlat. Párizs 20.28, London 15.15 fél, Newyork 307 hétnyolcad, Brüsszel 52.02 fél, Milánó 24.90, Madrid 42.02 fél, Amszterdam 208.95, Berlin 123.80, Bécs — schilling 57.20, Prága 12.73, Varsó 57.90, Belgrád 700.

Egy adventi vezércikk ügyében tárgyalt a Semmitűszék. Bucuresti. Saját tud. A Csiki Néplap 1932. adventijében vezércikket hozott.

A cikkben az ügyészség államelleni igazgatást látott és a megindított eljárás során Péter Ferenc laptulajdonost 1 évi börtönre, 20 ezer lei pénzbüntetésre, 5 évi hivatalvesztésre, Ferencz Béla újságitót, a cikk íróját 3 napi elzárásra, 15.000 lei pénzbüntetésre ítélték, amit a tg-muresi tábla is helybenhagyott. Az ügy 20-án került a Semmitűszék elé, ahol Péter Ferencet egy bucaresti ügyvéd, Ferenc Bélát pedig dr. Gyárfás Elemér képviselték. Péter Ferenc védője felmentést kért, azon az alapon, hogy a cikk írója ismert s így a szerkesztő és kiadó nem büntethető. Gyárfás Elemér védőbeszédében kimutatta, hogy az inkriminált cikk nem minősíthető olyan bűncselekménynek, amelyek a román állam biztonságát veszélyeztethetnék, sőt abban Romániáról, a románságról, vagy a többségi népről még célszerű sincs, hanem csak országos bajok vannak felsorolva, amelyeket a fővárosi lapok is naponta megírnak s így a cikk nem tekinthető a Marzescu-törvény alá eső államellenes igazgatásnak. A Semmitűszék november 27-ére halasztotta az ítélethirdetést.

Tüntetőök beverték a varsói cseh követség ablakait. Varsóból jelentik: Szerdán este fiatal emberek tüntettek a cseh követség épülete előtt és annak ablakait bezúzták. A rendőrség tíz tüntetőt őrizetbe vett.

Breckner Vilmos szappangyáros temetése. Targu-Muresről jelentik: Id. Breckner Vilmost, a tragikus hírtelenséggel elhunyt közismert szappangyárost szerdán délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra, nagy részvét mellett. Az elhunyt több évtizeden keresztül volt jelentős tényezője a város ipari életének, megalapította a Szappangyárt és minden más közéleti munkából is kivette részét. Breckner Vilmos főgondnoka volt a lutheránus egyháznak és minden komoly társadalmi megmozdulásban részt vett. Vasárnap még megjelent az istentiszteleten, hétfőn reggel rosszul lett és délelőtt kiemelték. Halálát kiterjedt rokonság, köztük Szigvárt Gábor, a Magyar Párt tarzu-muresi tagozatának alelnöke gyászolja, akinak a hetvenéves korában elhunyt gyáros apósa volt.

Újabb tisztviselő elbocsátások Aradon. Saját tud. A román nyelv nem tudása miatt az aradvárosi gépiüzemektől december 1-én három kisebbségi tisztviselőt elbocsátának el. Mindhárman megbuktak a nyelvviszsgán és mikor fegyelmi elé akarták őket állítani, a Comisiul local de Reviziunehoz fellebbeztek. A város vezetősége úgy határozott, hogy bevárja ugyan az illetékes fórum döntését, a határozattól függetlenül azonban a tisztviselőket menesztii állásukból.

44 szál dohánypalántáért 4400 lei bírság. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Mihók János Bogdan, luncă de josi csángógazda Anna nevű 18 éves leánya „viola palántát” kapott az egyik szomszédjától. Elültette a kis kertjébe és nem is igen törődött többet vele. Fel sem tűnt a palánták nagy husos levele. Feltűnt azonban a csendőröknek. Jegyzőkönyvet vettek fel és a monopól igazgatóság, mert dohányról volt szó, minden szál dohánnyért száz lejjel, azaz 4400 lejjel bírságot szabott meg a gazdálkodót.

Husz új bibornok kinevezését tárgyalja meg a titkos konzisztórium. Vatikánvárosból jelentik: A bibornokok testülete december 16-án gyűl össze az ugynevezett titkos konzisztóriumra, mely alkalmal az elnökölő pápa szózata (allokuciója) alapján a legfontosabb egyházi ügyek kerülnek megtárgyalásra. Ez alkalomra várják husz új bibornok kinevezését is, kik közül az eddigi hírek szerint 14 lesz olasz és 6 a más nemzetbeli.

Monopol razzia. Tg.-Săuceșc. Saját tud. A monopol ellenőrző közegeli a rendőrséggel monopolraziát rendeztek Tg.-Săuceșc-en. Az ellenőrzések, ugylátszik, előzetes feljelentéseken alapultak, mert pl. az egyik tg.-săuceșc-esi magánzónál nem is a házban kutattak, hanem egyenesen arra szólították fel, hogy adja elő a kabát zsebéből az öngyújtóját. A meglepett ember, akit a szomszédból hívtak haza, lassan elő is pakkolta zsebének tartalmát s legvégül az öngyújtót is. A régi, kopott, háborus jószágért ezer leire büntették, majd kovakó és kártya után feikutatták a házat.

Ki lehet betegepölő? Arad. Saját tud. A timisoarai egészségügyi felügyelőségél ma délelőtt átirat érkezett Arad főorvosi hivatalához, amely közli, hogy az egészségügyi miniszter rendelete alapján szigorúan ellenőrzik az összes közegészségügyi intézményeket, hogy azokban idegen állampolgárok ne működhesenek. A rendelet alól az apácák és missziós nővérek sem képeznek kivételt, akik pedig teljesen díjtalanul áldozták életüket szenvedő embertársaink ápolására.

Timisoarai zsebmetszőt fogtak el az oradeai piacon. Tegnap a délelőtti órákban az oradeai piacon szolgálatot teljesítő detektívnek egy gyanus fiatalembert tűnt fel. Amikor a fiatalember észrevette a detektívet futásnak eredt és felugrott egy robohó villamosra. A detektívnek is utána ugrottak, leigazoltatták és bekisérték a rendőrségre, kiderült, hogy a fiatalember Lakatos Lajos közismert timisoarai zsebtolvajjal azonos. Lakatos beismerte, hogy a piacon kiemelte egy ismeretlen embernek a pénztárcáját. Lakatos Lajos letartóztatott s erről a rendőrség telefonon értesítette a timisoarai rendőrkveszturát.

Satumare prefektusa az árak maximumálására utasította a városi bizottságot. Saját tud. Valóságos kétségbeesést okozott a piaci árak rohamos emelkedése Satumaren. Az időközi bizottság foglalkozott az árak maximumálásának kérdésével, de végül is elvetették a terv életbeléptetését. Most dr. Ardelean Octavian vármegyei prefektus átiratban hívta fel a városi bizottság figyelmét az egyre emelkedő piaci árakra s kérte a maximális árak megállapítását s életbeléptetését. Együttal azt is bejelentette, hogy azon az ülésen, amelyen a maximális árakat megállapítják, részt akar venni.

*** Nehéz székelésben szenvedők,** akiknek gyakori fejfájás, melnyomás, szívdobogás, gyomor-működési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, ciósesés, poli-pus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Allandó hajóforgalom Budapest és Alexandria között. Budapestről jelentik: A tavasszal kezdődően a magyar folyami hajózás is szervesen bekapcsolódik a levánti kereskedelembé. A Magyar Folyami és Tengerhajózási Részvénytársaság három dunai és tengerjáró hajót állít be a forgalomba s ezek a hajók állandóan közlekedni fognak Budapest és Alexandria között. Eddig a „Budapest” nevű gőzös többször megtette már ezt az utat, ennek sikeres volta készítette a M. F. T. R-t arra, hogy újabb hajókat állítson be a levántei forgalomba.

Sándor József szenátor beszámolóit mond kerületében. Tg.-Săuceșc. Saját tud. Az Országos Magyar Párt Treiscaunemegyei tagozatának intézőbizottságát f. hó 28-ra Sftu Gheorghiba gyűlésre hívták össze. Az intézőbizottsági gyűlésen Sándor József, a megye szenátora is megjelenik és beszámoló beszédet tart. A tárgysorozat keretében a székelv megyék együttműködésének kérdése, a székelv iskolai autonomia, a községi taxák és költségvetések, a térítések, tisztviselő elbocsátások, nyelvviszsgák, a szövetségi szervezkedés, hitelkérdés, cenzura, helységnevek használatának ügyei is tanácskozási alá kerülnek. A délelőtti 9 órakor kezdődő intézőbizottsági gyűlés előtt, reggel 8 órai kezdettel elnöki tanácsülés lesz.

Szervekednek a cigányok. Zălau. Saját tud. Ismeretes, hogy a romániai cigányság nem régen tartotta meg nagygyűlését Bucureștiben, ahol elhatározták, hogy jozaik kellő megvédése céljából törvényes szervezetbe tömörülnek. A megalakított „Partidul Romilor” fővárosi gyűlésén megválasztották az országos és a megyei elnököket, akiknek feladatuk lesz, hogy körzetükben tagokat toborozzanak az új egyesületbe. Salaj megyében most tartották meg a román alakuló közgyűléseiket s megválasztották a vezetőséget. Az alakuló gyűléseken Nicu Gligoras, a cigányok erdélyi vezetője elnökölt. Az új egyesületbe a megyéből már eddig is több mint 1000 tag lépett be.

Szabósztrájk Reghinben. Tg.-Mures. Saját tud. Reghin városában a szabómunkások két héttel ezelőtt sztrájkba léptek. 15 százalék béremelést követelnek. Most a sztrájkoló munkások a tg-muresi szervezet pénzbeli segítségét kérték, amit a szervezet kilátásba is helyezett.

Titokzatos kettős öngyilkosság a Lánchídon. Budapestről jelentik: Titokzatos dráma ügyében nyomoz a magyar rendőrség. Csütörtökre virradó éjszaka a Lánchídon az ügyeletes rendőr egy női kalapot, táskát és felöltőt talált. Kézzel később a hid szembenlévő oldalán férfikalapot s felöltőt vett észre. A férfikalap párizsi jelzésű; a kabát zsebében egy levelet találtak, amely a jelenleg Pesten vendégszereplő Rimac nevű világhírű dzsesszzenekar egyik női tagjának volt címezve. Az éjszaka jelentkezett a rendőrségen egy férfi, aki jelentette, hogy egy nő látott, amint átvette magát a Lánchíd korláján. A férfi felöltőben talált levél az Európa-szállóba szólt, de megalapítást nyert, hogy a címzett hölgy nem lakik ott. A rendőrségnek most az a feltevése, hogy kettős öngyilkosság történt.

Sertésvész Turda megyében. Săngeről jelentik: A turdamegyei Sănger községben erős sertésvész dühöngött, amely a sertésállomány nagy részét elpusztította. A tud környékén is sok kárt okozott a sertésvész.

Öngyilkos lett egy halmeu diák, mert nem tudta a vizsgadíjat előteremteni. Satu-Mara. Saját tud. Halmeu határvárosban megrendítő öngyilkosság történt. Vasárnap Imre felsőkereskedelmista diák megmérgezte magát, mert nem tudta a szükséges vizsgadíjat előteremteni. Még őlt, amikor rátaláltak, de az orvosoknak nem sikerült megmenteni.

Leleplezték a Singer varrógép vállalat zsarolóját. Timisoara. Saját tud. A rendőrség a Singer varrógép lerakat vezetőjének, Havas Ödönnek feljelentésére letartóztatta Nemes Andrást, a cég lugoji fiókjának vezetőjét, aki 25 ezer lei erejéig meg akarta zsarolni a vállalatot. A rendőrség előre jegyzőkönyvben állapította meg azoknak a bankjegyeknek számait, amelyeket Havas Ödön Nemesnek fog átadni s az irodában elrejtett de taktív a pénz átadása után nyomban le is tartóztatta, hogy újabb hajókat állítson be a levántei forgalomba.

Berugott Aljechin és erőszakkal kellett elvinni a sakkverseny színhelyére

Amszterdamból jelentik: A hosszú hetek óta tartó sakk-világbajnoki tornát szerdán kínos botrány zavarta meg. Aljechin ugyanis — nem titok, — szívesen hódol az alkohol élvezetének. Szerdán hiába várták a verseny színhelyén, Aljechin nem jött. Érte mentek a szállodába, ahol az Aljechin házaspárt nagy veszekedés közepette találták. Mindketten erősen mámoros állapotban voltak. Aljechin kijelentette, tiltakozik a játék megkezdése ellen. Rengeteg fekete-kávét itattak a sakkbajnokkal és sikerült valahogyan helyreállítani, úgyhogy megkezdhette a játékot. A tizennegyedik lépés-

ben azonban feladta a játszmát. Ewe kijelentette, hogy nincs kedve tovább játszani, mert nem akarja, hogy esetleges győzelme esetén azt mondják, hogy részeg ellenféllel szemben vívta ki győzelmét.

Aljechint orvos vizsgálta meg, aki megállapította, hogy a sakkbajnoknak pihenésre van szüksége. A mérkőzésben ezért most ötnapos szünet áll be. A legközelebbi játszma Hágában lesz. Az ügyben összeült bizottság elhatározta, hogy ha még egyszer hasonló eset fordul elő, betiltja a mérkőzést.

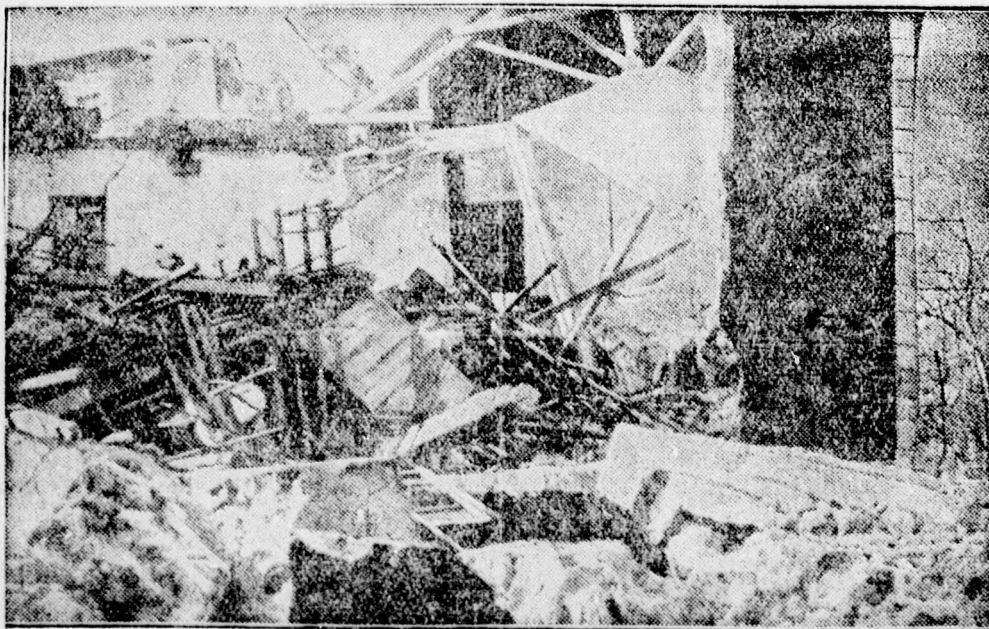
november 22
nébe: Pomfret
n a biztos tu-
gyöngye egész-
namar a más-
megbízottak
szőnek-e össze-
rdékében. Rut-
fia, meg is in-
rdékében. De
le. Hogy a
kos ügynökévé
rovocateur vett
or a zendülés
várta és vérbe-
nem vár, míg
t, hanem Sir
e azzal a meg-
iszkrációval te-
ttenetes nélkül
Richardót. IV.
követel kép-
i a kémszolgá-
lyan biztos ör-
tani tudták éle-
elések során is.
lt IV. Edward.
ban, az oda-
testőrségében
el, akiknek ki-
ei sem tudták.
os rendőrséget
ájékoztatni kel-
egy izben, nagy
ttetést kapni a
lezett be, hogy
nden husz kilo-
állított fel. A
k a híreket és
másra, úgyhogy
gfutott a jelen-
ez a gyorsaság,
atot s ebből fej-
egész rend-
n a titkos
e.
alkái vadásztak
a jesusitákra és
nére misét hall-
ak.
nem tűrhette a
összeesküvést a
eg volt a felség-
k a börtönökbe
szárszékébe avat-
olgozó hóhérok.
Királynő titkos
Anglia egyre
a biztos és tel-
te.
met minden erő-
égis a katolikus
et azonban most
ontinensről pró-
nt. Ezúttal azon-
k Német-Alföld-
nem volt olyan
int elődjüknek.
lkerekedett. II.
az utolsó Stuart
ronjáról.
gre akarta hárí-
derült, hogy ez
Bentnick állam-
t Walsingham
alatt Walpole.
jlesztette tovább
külön tanfolya-
dr Wallis tan-
ket a különböző
gyilkossági eset
kos rendőrséget
ek közt két fel-
nyök működött.
varányúvá fejlőd-
investigation De

A CFR egymillió lelt követel Satu-Mare városától. Saját tud. Amint jelentették, a CFR és Satu-Mare városa között nagy viták folynak a csekenyvágyú vasút kitérítése miatt. Az aradi vonal ugyanis keresztül vezet a városon és a város tulajdonát képező Szamos hídon, amely nagyon meggyengült állapotban van s félő, hogy katasztrófa fog történni. Ezért a város vezetősége felszólította a CFR-t, hogy vezesse másfelé a kisvasutat. Később meggyeztek abban, hogy a vasúti összekötő hídon keresztül építik meg az új pályatestet, amit a város egymillió leivel segítene. Most a CFR úgy határozott, hogy nem épít új pályát, hanem a vonatokat a Szamoson túlról indítja, amit a város tudomásul vett. A CFR azonban ezután is igényelte az egymilliót, amelynek kifizetését a város megtagadta, mivel a pálya áttelepítéséhez ajánlotta fel. A CFR vezérigazgatója erre kijelentette, hogy hozzájárulás nélkül nem telepti ki a vasutat, mivel ezzel a mozdonyház, műhelyek, állomásépület építése is szükségessé válnék, ami ötmilliójába kerülne a CFR-nek. Ennek ellenére s elhajlandó a város az egymillió leit kifizetni.

Letartóztattak egy tanút a feketeszesz tárgyaláson. Cluj. Saját tud. A feketeszesz monstre perben még mindig folynak a tanukihallgatások. A helyi törvényszék Boca-tanácsa csütörtökön reggel hallgatta ki Lőrinc Ignácot, aki hosszú ideig volt a samsanterai szeszgyárban alkalmazásban, mint kocsis. Lőrinc is terhelen volt. Nagy Ludovic csendőrmester vallomása szerint a szeszgyárosok, amikor megtudták, hogy feltartóztattak egy feketeszest szállító kocsit, pénzt ajánlottak fel, hogy ne piszkálja az ügyet. A törvényszék elnöke megkérdezte ekkor Lőrincet, hogy kitől vette át a szállítmányt? Lőrinc azt állítja, hogy a jelenleg Budapesten tartózkodó Kepes Samutól. Kepes József igazgató testvérétől, bár a vizsgálat során azt vallotta, hogy a szeszgyáros bizta rá a szállítmányt. Clugdeanu ügyész, mivel az előző vallomásra megesküdött, kéri a tanu letartóztatását hamis tanúzás miatt. Így Lőrinc Ignácot a tárgyalás után az ügyészre fogva hozták. A tárgyalás folyamán még néhány lényegtelenül valló tanút hallgattak ki, akiknek a vallomása sem a védelem, sem a vád álláspontjait nem igazolják.

Kiesett a vonathól és meghalt Kemal pása fogadott leánya. Amiensből jelentik: Kemal Atatürknek, a török köztársaság elnökének fogadott leánya: Tefra, szerdán délután kiesett a páris—calaisi gyorsvonatból. A szerencsétlenség okáról és lefolyásáról még nincsenek részleteink, s egyelőre az egész esetet homály fedi. A jelentések mindössze annyit mondanak, hogy amikor — szerdán délután — a páris—calaisi gyorsvonat az emiensi állomáson áthaladt, az egyik kocsiból egy nő utas kiesett. Azonnal beszállították az egyik amiensi szállodába, ahol mielőtt az orvos megérkezett volna, kiszervekedett. Csak itt állapították meg, hogy a szerencsétlenül járt utas Kemal Atatürknek, Törökország elnökének lánya. A nyomozás teljes erővel folyik.

Székely közös-birtokosok panasza hatóságai erdőőrük ellen. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ciuc-santimbru község közös gazdálkodásra tömörült birtokosai feljelentést adtak be Boldizsár Ferenc hatóságai erdőőr ellen Bujureanu felelősi erdőgazdálkodókhoz. A feljelentésben előadják a gazdák, hogy Boldizsár hűtlenül kezeli a gonjaira birtolt erdővagyon, hivatalos hatalmával visszaél, sőt a lopástól sem riad vissza. A feljelentésben a gazdák Boldizsár azonnali eltávolítását kérik a községből, addig is, amíg visszaéléseit bírói és fegyelmi úton felel.

A világhírű francia Chartreuse-likörgyárat egy borzalmas erejű földrengés szamlás romba döntötte.

Fekete villanyáramot fogyaszt az aradi rendőrség. Saját tud. A város vezetőségének röviddel ezelőtt feltűnt, hogy a rendőrség épületében elhelyezett népesedési ügyosztály rengeteg villanyt fogyaszt havonta, holott ennél az ügyosztálynál csupán reggel 8 órától déli 2 óráig működnek a tisztviselők. A népesedési hivatal villanyfogyasztása meghaladta a 300 kilovattot és csaknem 4000 leibe került. Bizottság szállott ki az ügy kivizsgálására és megállapította, hogy a népesedési ügyosztály villanyát „fekete dróttal”, vagyis ellenőrzésen kívül összekötötték a rendőrség különböző ügyosztályaival, amiből az következett, hogy a város nem csupán a városhoz tartozó népesedési ügyosztály, de a rendőrség villanyzámláját is fizette.

Ujból drágul a kenyér a Bánságban. Timisoara. Saját tud. A városi időközi bizottság csak a múltap emelte fel a kenyér maximális árait. A felbarna kenyér 8 leiről 8.50 leire, a fekete kenyéré hatról hét leire emelkedett. Most a pékek új áremelést kívántak. A város vezetősége legközelebb foglalkozik is már a dologgal.

33 belőrest követelt el Szilágyi Imre. Timisoara. Saját tud. A rendőrség a napokban jólöltözött fiatalember helyezett őrizet alá. Az illető Szilágyi Imre huszonegy éves oradeai lakosnak adta ki magát, de megállapították róla, hogy Laurean, Bárdos, Nistor és egyéb nevek alatt is szerepelt. Melyik az igazi neve, azt állítólag nem lehetett pontosan megállapítani. Szilágyi ellen különböző gyanúok merültek fel s ezek most bebiztosították. A fiatalember butorozott szobát ment keresni s miután a szobát megtekintette, pohár vizet kért. Míg a vizet hozták, már mindenfelét ellopott s eltűnt. Volt olyan eset is, hogy a szobát kivette, de csak rövid ideig használta. Amíg ugyanis szintén sikerült valamilyen lopást elkövetnie. Megállapították, hogy Kabát Mária, Zaharia Toma, özvegy Zsivók Borbála, Turcu Erzsébet, Blum Lajos, Cosariu Vince és Lengyel György lakásából ruhaneműt, ékszert és megymást összesen nyolcvanezer lei értékben lopott el. Mivel másutt is lopásokat követett el, Oradeára és Clujra szállították, hogy az illető városok rendőrségei is derítsék ki viselt dolgai. Oradeán a rendőrségen Szilágyi beismerie, hogy őt erdélyi városban 33 belőrest követett el.

Felelemlik a dohányárak árait. Bucurestiből jelentik: A hadseregfelszerelési tervekkel kapcsolatosan a Tempo arról ír, hogy nemcsak az egyes adónemek felelemelését vetik tervbe, hanem a dohányárak árait is emelik. A dohánymonopoli árainak az emelésével hátrányosuló leányi jövedelemtöbbletet igyekeznek elérni.

Két Zlatorog. Az Isonzó-völgyi mitológia fehér zergéjének mondáját dolgozta fel báró Jósika Gábor, az aradi Vasárnap legújabb, 22. számában. A monda szerint, aki a fehér Zlatorogra ráll, az meghal még abban az évben. Sándor király és Ferenc Ferdinánd is áldozata lett a Zlatorognak. A vezető cikk Szent Erzsébetnek a lemondásban, a szegények, szenvedők iránti szeretetben eltöltött életét hozza közelebb az olvasó lelkéhez. Dr Mester János befejezi tanulságos cikkét Montesori Máriáról. Az őshazában maradt magyarokról, a szomszéd népektől átvett és ma is használt szavakról dr Rajka László ír értékes tanulmányt. Kovrig János Esőistenek címen hangulatos kínai történetet ír. Braescu kis rajzát Bitay Árpád fordította. Nívós irodalmi levelet írt Ágoston Julián. Eckhardt Sándor magyar-francia szótárát Gáldi László ismerteti. Rónay György gyönyörű novemberi elégiája. Ágoston Julián. Erőss Alfréd. Hegyi Endre, Papp Astrik szép versei, világkrónika, művészi címkep és számos, szebbnél-szebb kép emeli a tartalmas szám nívóját.

*** Aldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt alakokban való használata által is könnyű és big urulást, úgyszintén rendes gyomor- és béműködést érnek el. A modern nőgyógyászat fekélyselői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan, megrövidítve és fájdalom nélkül hatónak találták. Az orvosok ajánlják.**

Üngyilkos aradi ügyvéd. Saját tud. Megrendítő öngyilkossági kísérlet történt ma délután 4 órakor Aradon. Dr Vajda János 54 éves aradi ügyvéd irodájában, ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Az öngyilkosságot az ügyvéd egyik ügyfele fedezte fel, aki amikor az irodába nyitott, dr Vajdát fejével az asztalra hajolva találta. Eleinte azt hitte, hogy csak elaludt és költögetni próbálta, a kísérlet azonban nem vezetett eredményre. Mialatt az ügyfél ébreszteni próbálta az eszméletlen ügyvédet, az irodába érkezett a gépirőlissasszony is, aki mingyárt rosszit sejtett, mert előtte főnöke gyakran emlegette, hogy rossz anyagi helyzete miatt, megválnak az életől. Nyomban a közelben lakó Keppich Jakab dréért küldött, aki midőn az eszméletlen emberhez lépett, az irászatlan a következő tartalmu feljegyzést találta: „Mindent megpróbáltam, de eredménytelen maradt minden kísérletem. Maguntam a sok kilátástalan küzdelmet. Mag akarok halni, ne élezzenek fel”. Az orvos természetesen nem vehette figyelembe ezt a kívánságot és minden lehetőt elkövetett, hogy dr Vajdát életre keltse, de minden próbálkozás hiábavalónak bizonyult. Több injekciót fecskendezett be, majd érfestette a mentőket, kik az ügyvédet a kórházba szállították. Itt az orvosok megállapították, hogy az öngyilkossági kísérletet ismeretlen méreggel követte el és állapotja válságos. Mint a szerencsétlen ügyvéd utolsó sorából kiténik, dr Vajda Jánost súlyos anyagi gondjai kézzeltek a végzetes elhatározására. A reggeli órákban az öngyilkos ügyvéd állapotja javult. Remény van rá hogy megmentik az életnek.

Az Erdélyi Magyar Tanító új száma most jelent meg, gazdag tartalommal. Székely Gyula kitűnő szaklapja havonta egyszer jelenik meg s egész évre 60 leiert rendelhető meg Oradeán. Str. Take Ionescu 6. szám alatt levő kiadóhivatalban.

SPÓRTHIREK

Az Európa Kupa állása:

Az Európa Kupa zárómérkőzését vasárnap bonyolítják le az olasz és magyar válogatott csapatok. Jelenleg a Kupa állása a következők:

1. Olaszország	7 5 — 2 16 8 10
2. Ausztria	8 3 3 2 17 15 9
3. Magyarorszá	7 3 2 2 15 14 8
4. Csehszlovákia	8 2 4 2 11 11 8
5. Svájc	8 1 1 6 13 24 3

A hét tizenegye. A Gazetta Sporturilor a multheti bajnoki mérkőzések alapján a következőképpen állította össze a hét legjobb 11 játékosát: Dávid (CAO), Csajka (AMEFA), Albu (Venus), Barbulescu (Venus), Eisenbesser (Venus), Szaniszló II. (AMEFA), Bindea (Ripensia), Ciolac (Ripensia), Petea Valcov (Venus), Bodola (CAO), Dobai (Ripensia).

Ökölvívóbajnokságok a Bánságban. Kedden kezdődtek meg a bánsági metropoliban a kerületi ökölvívóbajnokságok. A selejtező versenyek során az alábbi ökölvívók kerültek ki győztesen a küzdelemből: Könyvücsül: Grósz (Kadima)-Gavrilenco (RGMT). Győztes Grósz. — Petsovsky (Ilsa)—Stelzl (RGMT). Győz: Petsovsky. — Tóth (UDR)—Savici (RGMT). Győz: Savici. — Középsúly: Petre Mihail (CFR)—Bugyi (Ilsa). Győz: Petre Mihail. Kisebbsúly: Brücher (Ilsa)—Babos (RGMT). Győz: Brücher. Középsúly: Tóth II. (UDR)—Scutariu (RGMT). Győz: Tóth.

Megbüntették az Unirea Tricolort. A Nemzeti Bajnokság bizottsága foglalkozott a CAO—Unirea Tricolor mérkőzésen történt botrányról és felfüggesztette az Unirea obori pályáján a mérkőzések lejátszását. Carjant, az Unirea Tricolor játékosát, aki a mérkőzés alatt bántalmazta Spielmant, harminc napra letiltották.

Sárosi lőtte a legtöbb gólt a magyar bajnokságban. A magyar bajnokságban Sárosi, a Ferencváros centere vezet a góllövő listán 15 góllal. Mögötte a sorrend a következő: Cseh és Tolódi 11, Solti, Müller, Kocsis, Serényi, Takács II. és Zsengellér 9 gólt lőttek.

A Nemzeti Bajnokság góllövő-listái. 10 gólos: Sepi (Venus). 9 gólos: Dobra (Gloria). 8 gólos: Rohan (Gloria), Dobai (Ripensia). 7 gólos: Barátki (Crisana), Bajusz (Chinezul). 6 gólos: Niculescu (Unirea Tricolor), Barbu II (CFR), Perneky (AMEFA), Petea Valcov (Venus), Ciolac (Ripensia). 5 gólos: Kocsis, Szika (CAO), Mercea (Gloria), Feraru, Lazar (Dacia Romana).

ERDELYI OTTHON

ARANYLAKODALOM

Ötven arany búzakalász az élet tarlóján, ötven küzdelmekben, munkában, harcban eltelt esztendő két egymásmellett élő ember életében. — mindig pirosbetűs ünnep. Mikor a mirtuszkoszorús menyasszony az oltár előtt elmondja az eskü szavait. — erre az ünnepre kellene gondolnia. — erre a „holtomiglan” előtt álló gyönyörű, aranyverőfényes napra. Az esküvő napjától az aranylakodalom napjáig fél-század év pereg le, aki az éveknek ezt a láncát hűséges szeretetben, önzetlen kötelességteljesítésben éli le, — az megérdemli azt a ragyogó koronát, amit az aranylakodalom ünnepi fénye sugároz a homloka köré.

Szomorú dolog, hogy az ötven éves házassági évforduló olyan nagy ritkaság ebben a mi válási járványban szenvedő korunkban, éppen ezért nem lehet szó nélkül hagyni az oradeai szülőhöznyen a napokban lefolyt aranylakodalmat. Ennek a kedves családi ünnepnek főszemélyei Czirják József vasúti nyugdíjas és minden igazi női erényekben tündöklő élet-társa Bensec Alojzia tizenöt ép, egészséges gyermeknek adtak életet, tizenkettőt fel is neveltek, tisztességes életpályára segítettek. Tizenkét derék becsületes, munkaszerető családdal gazdagították az emberi társadalmat. Az arany-

menyasszony és vőlegény úgy határozták, hogy az ötvenéves fordulót csendben fogják ünnepelni azzal, hogy elmennek a templomba, hálát adnak Istennek jószágáért. De a hálás, szerető gyermekek másként cselekedtek. Mikor szüleik hazajöttek a templomból, ünnepelő díszben találták egyszerű szülőházukat és a körük összesereglett tizenkét felnőtt gyermeküket, akik boldogan üdvözölték szüleiket. A szülők a meglepetéstől szólni sem tudtak, csak könybeborult szemmel nézték az ország különböző vidékeiről összegyűlt gyermekeiket, csak símogatták, ölelgették őket túláradó örömben; míg végre boldogan megnyugodtak s a virágdíszben ragyogó asztalhoz ülhettek.

Itt a háziasszonynak nem akadt dolga az ünnepi lakomával. — mindent a tizenkét gyermek készített és szolgált fel. Ők csak gyönyörködtek, élvezve életgondjaiknak és nehéz fáradalmaiknak jutalmát gyermekeik hálás szeretetében. Igazi bensőséges aranylakodalom volt ez, tündöklő példát szolgáltató a mai családi élet borús egén. A mai könnyen váló és gyermekáldástól irtózó fiatal házások el sem tudják képzelni azt a gyönyörűséget, amit ez az ötven év óta megértően együtt élő tizenötgyermekes Czirják-házaspár érezhetett az aranylakodalomán.

Mire ér cá

az amerikai asszony?

Főznie nem kell, mert a szomszédban aprópénzért kaphatja a legfinomabb falatokat. Férje úgy sincs otthon, egész nap, reggeltől estig lófut szaladgál, tárgyal, veszekszik, dolgozik s ha megéhezett, beront egy utcai étkezdébe, állva magabátóan a falatokat, aztán tovább rohan és jó, ha megjön, amire dancingba, vagy színházba kell menni. Gyermekeit intézetek nevelik, vagy magántanítók „agyszanatóriumában” helyezte el. Kézimunka, zene már régóta nem foglalkoztatja az amerikai asszonyt. Hiszen ott a rádió, kézimunkát pedig centekért lehet kapni mindenütt. Így tehát céltalanul lődörög és teletkenkedik az amerikai asszony a lakásában és hogy meg ne unja magát, egészen fantasztikus foglalkozásokat eszel ki. Egyik gyűjt, a másik cikkeket ír és a harmadik végigtelefonálja az egész napot, a következő a könyvtárakat bujja, mások megint elpiperézik a délelőt, hogy végigaludják a délutánt.

De a legkülönösebb szórakozást mégis csak Higgs asszony találta ki. Ő ugyanis rendkívüli-égeket gyűjt, de nem amolyan kézzelfogható kuriozumokat, mint amilyenek például ritka fémcsiszolások, autogramok, ismeretlen nagyok arcoképei; hanem érdekes tényeket, amik rendszerint elkerültek az ember figyelmét, de rendkívül értékesek és ami fő: helytálló! Higgs asszony ezzel a szórakozással nagy vagyont kerestett már. Az amerikaiak szeretik a szenzációkat és a szemfüles asszonyka ezeket elégti ki elsősorban a gyűjteményével. Higgs asszony rovatokat nyitott az amerikai napilapokban „Tudja-e Ön?” címmel és a szövegben megdöbbenően színes csokrokkal kedveskedik rajongó közönségének. Nos, ezekből a virágokból hullatunk el itt néhányat.

Tudja-e, kérem, hogy a világ legjobban fizetett énekművésze nem Saljapin, hanem a kínai Mai-Lam-Fana, ki tulharsogja a magas cét és évi háromnegyedmillió dollár fizetést kap? Vagy azt méltóztatik-e tudni, hogy amíg Adam Csapanak mintegy ezer szobra van a világon, addig Évát csak egyetlen város közönsége csodálhatja Dél-Karolinában? Az is érdekes, hogy él a világon egy asszony, aki tizenhátszor ment férjhez, még pedig azért, mert tizenöt férje elhalt.

Hát azt tudja-e, Nagvságos Asszonyom, hogy a londoni Whitechapel-városrészben máig is áll egy ház, amelynek falai között két álló esztendőn át egy fantasztikus szekta egyetlen emberáldozatot mutatott be keleti bálványainak? Vagy azt, hogy hány hajszál van a hölgyek fejbőrén? Higgs asszony erre is válaszol. A fekete hajzat átlag 110 ezer, a szőke 150 ezer és a vörös csupán harmincezer hajszálból áll. Tudja-e, hogy a világon több ezer Rembrandt-képet őriznek, holott a nagy mester legfeljebb százat hagyott az utókorra? Hogy vannak vázák és falak, amelyek annyira ólmot tartalmaznak anagukban, hogy halálos betegségeket okozhatnak? Hogy a csiszolt üvegművekben rádium van és hogy az oleander nevű virág szolgált valamikor a kínai halottak balzsamozószereül?

Az is érdekes, hogy Nagy Sándor kardjának markolatában annyi mérgező volt elrejtve, ami elegendő kétezer ember elpusztításához, vagy hogy Medici Katalinnak volt egy órája, amelyből rejtett, mérgezett tűr pattant ki, ha valaki el akarta emelni; hogy a nagy gyémántok leghosszabb élettartama ezer esztendő, aztán porrá mállanak.

Lám, ilyen adatoknak összegyűjtésével foglalkozik a ráérő amerikai nő. Hogy ehhez a mesterséghez mit szól Higgsné férje, arról nem nyilatkozik a kuriozumgyűjtő, de hogy nem jót, azt elképzelhetjük. Mert az ilyen adatok gyűjtőtevése valóban ószító foglalkozás lehet és némi idő is szükséges hozzá. En, a magam részéről csak arra volnék kíváncsi: mikor ír majd Higgsné asszony arról, miként és mikor varrja fel a leszakadt gombot férje-ura ruhájára, vagy mikor jut hozzá, hogy ellenőrizze a szobaleányt, ha ugyan házában nem gép helyettesíti ezt is? F. J.

Magyar divat Nyugat-Európában

A Vogue egyik száma néhány oldalon keresztül igen érdekes divatújtást diktál: Magyar divatot ír elő.

Az egyik oldalon például vonzó megjelenésű hölgyet látunk, vadászdresszben, puskával a karján s a lap külön kiemeli *En Hongrie* rovatában, hogy az ideai vadászatokon ez lesz a divat. Azt írja, hogy a hölgyeknek a vadászatokon vastag vászon-shortban illik megjelenni.

A vászonnadrágon színes lampasz van, a hozzá szabott vadászkabát tiroli jellegű. Önálló ruha-kreációval kedveskedik a nagyvilág hölgyeinek arra az alkalomra, ha kocsin utaznának ki a vadászatra. Erre az alkalomra zöldkockás kosztümöt ír elő az idényre a divatlap. Természetesen külön kesztyűt és kalapot is.

Folytatódik a magyar motívumok előretérése a női divatban a többi oldalakon is. Elsősorban is kiténik, hogy a hölgyeket az idén valóságos militarizálni fogják a divatban, ahova csak nézünk, mindenütt kecses huszársapkák ülnek a hölgyek fején, de igénybeveszik a női divat felfrissítésére a tollbokrétás

és tarajos régi tábornoki sisakokat is. A kis huszársapka-kalapok ellenző nélkül kerülnek divatba, csúcsukon forgóval. A katonai motívumok még a zsinórzatban is hódítanak, az ideérkező legújabb modellképeken azt látjuk, hogy nemcsak a női kabátot rakják tele huszárszínórral, hanem a női szoknya felső részén rajta van a jellegzetes vitézkötés is.

A motívumok kisajátításában a magyarok mellett sietnek kiszolgálni más nemzeteket is. Azonban valamennyit militarista jelleggel ruházták föl. Így például a fasiótól átveszi a divat a sapkát, az alpiniktől a kalapot, a brandenburgiaktól a mentét, a magyar testőröktől bő gallért. El lehetnek rá készülve, hogy egy-egy divatos hölgy úgy fest majd az idén, mint egy gárdakapitány. Meglepően sok a kalap-kreációk közt a harci sisak s mivel Abesszínia is divatban van, tehát a turbánnak, sőt a feznek is teret adnak. A feltűnő csak az, hogy nincs egyetlen ruhadarab se, amelyik nem vallaná be nyíltan, hogy a katonaság készleteiből merít. A női divatnak ez a militarizálása biztosan megjelenik majd nálunk is.

Milyen bunda a divat?

A bundadivat teljesen kialakult már. Az örökké divatos perzsa, breitschwanz-perzsa és perzsaláb népszerűségben ezidén is vezetnek. A fekete bunda a mindig karcsúbbnak látszani akaró hölgyeinknek tovább kedvence marad, — kivéve a sportbundát —, amely mindig színes szőrméből készül, bár az idén fentnevezett szőrmék szürke színben is nagyon kedveltek. Perzsabundákat láttunk már 50.000 leiert, de perzsa-láb és indiai breitschwanz-bundát már 25-30 ezer leiert, de itt is csak a valóban jónak van tartóssági értéke. Tekintetbevéve, hogy ezeknek a bundáknak élettartama, — ha jó minőséget vettünk — egy-két évtized, valóban olcsónak nevezhetjük az egy-két évig tartó, úgynevezett olcsó bundákkal szemben.

Az orosz csikóbunda is nagyon kedvelt, de a puhabőrű és vékonybőrű csikóból készült is, nemkülönben seal-electric és buenó. A két utóbbi szőrme bronz- és barnaszínben is divatos. A színes szőrmék között a pézsmahas és hát a legkedveltebbek. A bundák hosszúak, a

földtől kb 30 cm távolságig menőek és egyenes-hátúak. A hűhátú háromnegyed hosszúságú bundák arányosan olcsóbbak.

Az úgynevezett bundagallérokon kívül a franciaszabású, — nyakkendő, reveres, kapucnis gallérokat is láttunk a hosszú bundákon, míg a háromnegyedes bundáknak úgynevezett herrenfaconja, bubigallérja vagy sárgallérja van. (M.)

Gyöngyházzsinű haj. Néhány nappal ezelőtt Párizsban nagy divatbemutató volt, s ez alkalommal nem ruhákat mutattak be, hanem új hajviseletet. Kiderült ugyanis, hogy a platinahaj már nem divat, most már csak az számít igazán divatos és szép asszonynak Párizsban, akinek hófehér haja van. A bemutató szenzációja azonban a gyöngyházzsinű haj volt, amelyről a szakértők megállapították, hogy teljesen olyan a csillogása és tompa fénye, mint a gyöngyházé. Ezt a hajszínt igen egyszerű eszközökkel lehet elérni, többek közt szerepel ugyanaz a kékítő is, amelyet a ruhamosásnál használnak. Természetesen a vegyítés nagy titok, amit féltékenyen őriz a gyöngyházzsinű haj feltalálója.

GERELY JOLÁN MŰVEI:

Mai lányok utja (szép amatorkötés) 130 lei
A művelt leány (szép amatorkötés) 90 "

Hivatás vagy robot (szép amatorkötés) 105 "

Kaphatók: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

„Egy lejt adtak, az is lyukas volt...”

Fa és ruhagyűjtési körúton a cserkészekkel. Semmit sem kapunk a palotákban. — Harmónika-koncert a babának. — Fényesen sikerült a cluji katolikus Nőszövetség gyűjtési akciója

Cluj. Saját tud. A nagy nap misével kezdődött. A hatalmas ódon tölgyfapadokban összehajoltak az apró gyermekfejek és a pap áldólag terjesztette ki kezét följük. Aztán felsorakozott a kis csapat és elvonult a központ felé.

Tíz szekér cserkész.

Tíz területre osztották be előzőleg a vezetőket a várost és tíz cserkészekkel megrakott szekeret indítottak el a Katolikus Nőszövetség irodájától. Gondos anyai kezek mindenféle sálakkal, kabátokkal bugyolálták be őket, úgy másztak fel a nagykalapos, csillogószemű gyermekek a hatalmas szekerekre, hogy aztán kipirult arccal lessék a nagy pillanatot, amikor végre elindul a szekér. Egy kétlovas társzekerre kapaszkodtam fel én is és azzal döcögtem a még ébredő utcákon a nekünk kiosztott kerület felé.

A szekeren való utazás nem sokáig tartott. Megbámultak bennünket az emberek, csodálkozva mentek tovább és még jóformán el sem helyezkedtünk, mikor arra ébredtünk, hogy a Cogălniceanu-utcában a legelső számbajöhető épület előtt megállt a szekér. A katolikus gimnázium volt. A beküldött két apró cserkész eltűnt a homályos folyosók között, hogy nem sokára örömhírrel rohanjon vissza. Két kosár fát kaptunk. Kicipelték, beborították a kocsi és most már a jó munka reményében vídám szívvel és lélekkel vettük útunkat tovább.

Némák maradnak a paloták.

Utunkat tovább részletezni fölösleges. Néhol adtak valamit, néhol nem, egyik házban barátságosan fogadtak, a másikon kiutasítottak és minél tovább jutottunk, annál jobban összeszorult a szívünk, nehezen telt a szekér. A nekünk kiosztott második utca elején már annyit megtanultunk, hogy az *előkelő, ragyogó palotákba nem kopogtattunk be. Ugysem adtak volna semmit.* Csak felnéztünk a ragyogó ablakokra, ahol boldog vasárnap reggeli álmát aludta a nagykereskedő és a bankvezér, aztán rándítottunk egyet vállunkon és mentünk tovább. Előfordult, hogy ha a románokhoz kopogtattunk be, magyarokhoz küldtek, ha zsidó családnál nyitottunk ajtót: menjenek a katolikusokhoz, — volt a jelszó.

A *külváros szíve azonban megnyílt.* Ócska kalapok, harisnyák, szakadozott kabátok, két-három darab fa, egy felvágott oldalú baba, egy félkiló liszt, burgonya stb. egymás után teltettek meg a szekeret. Itt mindenki adott, aki tudott.

A nagysága még nem kelt fel.

Egy elegáns, redőnyös házat jól megjegyeztünk. Kopogásunkra kijött a szolgál. Orra elé nyújtottunk egy cédulát, mely elmondott mindent célunkról és útunkról. A szolgál bement és ezt a választ hozta ki:

— *A nagysága azt üzeni, hogy még nem kelt fel.* — Aztán becsapta orrunk előtt az ajtót. Minden zokszó, minden panasz nélkül mentünk tovább. Halkan léptünk a tisztára súrolt köveken, mert nem akartuk felébreszteni a nagyságát.

„Dizma” nadrágot kap.

Nagyon mulatságos eset történt meg velünk a Zenopol-utcában. Bekopogtattunk egy alacsony ajtón. Ünneplőruhás, tiszta öregasszony nyit ajtót.

— A szegények javára jöttünk gyűjteni — mondja az egyik hórihogas vézna gyerek, akit „Dizma” néven ismernek a csapatban.

Az öregasszony összecsapja kezét és sápiózni kezd.

— Adok én, lelkeim azonnal, mert látom,

hogy az Isten hidege veszi meg magukat. Szegény úrfinak is — mutatott rá „Dizma”-ra, — csak rövid nadrágra telt. Meg fog hűlni a gyerek.

Mi közben majd felfordultunk a nevetéstől. Mindnyájan jól tudtuk, hogy a cserkészek örök életükben rövid nadrágban jártak és járnak és hozzá vannak szokva a viszontagságos időkhöz. Az öregasszony közben hátratipogott a sarokban álló nagy ládához, kivett belőle egy hatalmas fekete nadrágot és barátunk kezébe nyomta.

— Fogja lelkem. Aztán vigyázzon magára és meg ne hűljön.

Harmonikakoncert a babának.

A következő állomásunknál meghökkenve álltunk meg egy bezárt ajtó előtt. Egy gyermek böngött bent teli torokkal, csak úgy reszkettek bele a falak. Nagyon bátorlalanul kopogtattunk be. A szoba közepén egy férfi rohant le és fel és szorongatta karjai között a gyermeket.

— Elment az anyja, a világot sem tudom lecsendesíteni.

Megilletődve állottunk az apai felhábordás előtt. A helyzetet az egyik cserkész mentette meg. Szájharmonikát húzott elő zsebéből és rázendített az „Erdő mellett nem jó lakni” patogó dallamára. A gyermek felfigyelt, könnyei előltek és szívgöngy elhallgatott. Az apa a fiókhöz rohant, pénzdarábot vett elő és a muzsikáló cserkész kezébe nyomta. Amint kiléptünk az ajtón, kinyitotta kezét a cserkész és megmutatta a pénzdarábot. Százlejes volt.

Egy pár cipő.

Utunk végefelé megtörtént az, hogy tele léven szekerünk, nem mehettünk be minden házba. Megfordítottuk a kocsi és elindultunk a város felé. Egy hang állított meg:

— Stați un moment. — Leguráltunk a szekérről. Egy tisztiszolga rohant felénk.

— Nálunk nem voltak. Ezt a domnu locotenent küldi.

Ezzel kezünkbe nyomott egy pár kifogástalan állapotban lévő cipőt. Ebben a pillanatban úgy éreztük, hogy ez a pár cipő több minden hangos vezércikkénél, román-magyar kultúrközvetésénél és lángoló politikai beszédekénél.

Egy óra volt, mire kiindulási helyünkre visszatértünk. Az udvar tele volt fával, bent a szobában hatalmas zsákokban sorakoztak a ruhaneműk, kabátok és cipők. A nőszövetség tagjai meleg teával várták az apró emberkéket. Mindenki csendesen majszolni kezdett és boldogan nyugodott meg: a gyűjtés a legfényesebben sikerült. Csak egy apró cserkész nem lehetett a helyzettel megelégedve. Behúzódt az egyik ablakmélyedésbe és szótlanul nézett maga elé.

— Hát neked mi bajod, öcskös?

Nehezen szánta el magát a szóra.

— Egy félóraig vártam az egyik házban. Fáztam, hideg volt és már el akartam menni, mikor kinyitották az ajtót és kinyújtottak egy lejt.

— Na és?

Sírásra gördült a szája.

— *Az is lyukas volt.*

Két óra volt mire beérkezett az utolsó szekér. A cserkészek lerakták a gyűjtött holmikat, aztán elköszöntek. Jó munkát. Boldogan mentek haza, mert jó munkát végeztek. A szoba közepén keménykalap, öreg ferencjóska, meleg trikó, harisnya, cipő bújít össze óriási halomban. Rájuk zárták az ajtót. Némán várták jövődöbéli gazdájukat: a szegényeket.

(n. f.)

Aprechiédetése

Aprechiédetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

3 szobás fürdőszobás utcai lakás azonnaira kiadó. Oradea, Str. Vilson 15.

Azonnal kiadó

1 vagy 2 személyre burtozott szoba ellátással vagy anélkül. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Kiadó

azonnalra 1 üzletheiyiség és nagy száraz pinchehelyiség. Oradea, Str. Tache Jonescu No. 5.

Adás-vétel

Eladó ház

3 szobás, fürdőszobás, utcai, 2 szobás udvari és 1 üzletheiyiségből álló ház kereskedőnek különösen alkalmas. Oradea, Str. Alexandri No. 21.

Eladó

egy tükör 150x75, két fotel, egy fehér szekrény, egy ágy, egy könyvszekrény és barok ebédlő. Str. Bratianu No. 21.

Eladó

antik szekrény és egy komód. Oradea, Str. Saguna No. 7.

Francia barack

csemeték, őszi ültetésre kaphatók dr. Kaczián Kálmán barackosában, Oradeán, Str. I. Ciordas No. 46.

Mozinak, vendéglőnek, uradalomnak, malomnak alkalmas, üzemből levő akkumulátor villanytelep, motorral, dinómóval és kapcsolótáblával, olcsón eladó. Szálkaynál, Radnán, Jud. Arad.

Modern

tiszta bőr ridikülök, eddig soha nem létezett árakért:

1000 leies bőrtáska 500
500 " " 250
250 " " 120
lei. Minden elfogadható árakért. HERBST ékszerárúház, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

Eladó

7 lakásos ház, kitűnő karban, nagy telekkel, évi hozama 32.000 lei, 200.000 leiert és más kitűnő ingatlan. Juricskay, Str. Aurel Lazar No. 11. ajtó 5.

PUSA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Hűlőpéle

Jó házból való fiu tanulónak fizetéssel felvétetik Wurst utódá cég, Bulv. Reg. Ferd.

Ügyes,

megbízható inkasszós, csekély kaució ellenében felvétetik. Oradea, Str. Cogălniceanu 4.

Mindenki számára elérhető a szép és harmonikus külső,

mert előnytelen külsején kívánságai szerint javít és szépít a szépítő sebész!

Most jelent meg! Mindenki olvassa!

A szépítő sebészetről

Lehetőségek — Problémák — Megoldások.

Írta: Dr. Ehrenfeld Hugó

szépítő-sebész.

Mindenkit érdeklő téma, mert a szépítő műtétek áldásos lelki és szociális eredményei egyéni boldogulásunkat elősegítik. A tartalomról: Arc. — Megfiatalítás. — Ráncok, hegek eltüntetése. — Arcfelvarrás. — Az orr szépséghibái. — A szerző egyéni módszere az új orrforma megállapítására. — Az orr. — Szépítő műtétek. — Könnycsökö műtétek. — Szemhéjráncok, szemhéjtásakok eltüntetése. — Nyulajak. — Ajakszépítő műtétek. — A fül szépséghibái és javításuk. — Arcjellegzetlenségek. Stb., stb.

Műtét előtt és utáni eredeti felvételekkel rendkívül gazdagon illusztrálva gyönyörű kiállításban ára 105 lei.

Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban.